JÄRVA TEATAJA

jarvateataja.ee

Laupäev, 1. september 2018 • NR 101

Hind 1 €

MEESTEKLUBI RAHASTAB NOORTE HUVITEGEVUST

IMAVERES TEGUTSEB MEESTEKLUBI, KES AITAB MÖÖBLIT TASSIDA, PUID RIITA LADUDA VÕI KODUS PISIREMONTI TEHA. TÖÖDE EEST ANTAVAST RAHAST VÄHEMALT POOLE PAIGUTAVAD MEHED NOORTE HUVITEGEVUSSE.

LK 3

Palk kosub jõudsalt

Kuigi Järvamaa keskmine brutokuupalk jääb Eesti keskmisele rohkem kui 200 euroga alla, on palgatõus võrreldes eelmise kvartaliga olnud Eesti keskmisest suurem.

Eesti keskmine brutokuupalk oli tänavu teises kvartalis 1321 eurot, tõustes eelmise aasta sama ajaga võrreldes 6,4 protsenti, teatab statistikaamet.

Järvamaal tõusis keskmine brutopalk aastaga 997 eurolt 1091 eurole, mis teeb kasvuprotsendiks eelmise aasta sama ajaga võrreldes kümme protsenti.

Maakonniti oli tänavu aprillis, mais ja juunis kõrgeim keskmine brutokuupalk Harju (1469 eurot) ja Tartu (1302 eurot) maakonnas ning madalaim Hiiu (967 eurot) ja Saare (977 eurot) maakonnas.

Maksu- ja tolliamet avalikustas, et teises kvartalis oli Järvamaal 12 958 palgasaajat, kes teenisid kolme kuuga ühtekokku 40 992 873 eurot.

Keskmine mediaanväljamakse oli Järvamaal sel ajavahemikul 983 eurot. Mediaanväljamakse tähistab summat, millest suuremaid ja madalamaid väljamakseid oli võrdselt.

Mediaanväljamakse oli samuti kõige suurem Harjumaal (1127 eurot). Selles võrdluses olid Järvamaast ees veel Tartu- (1032), Rapla- (1024) ja Hiiumaa (1000). (JT)

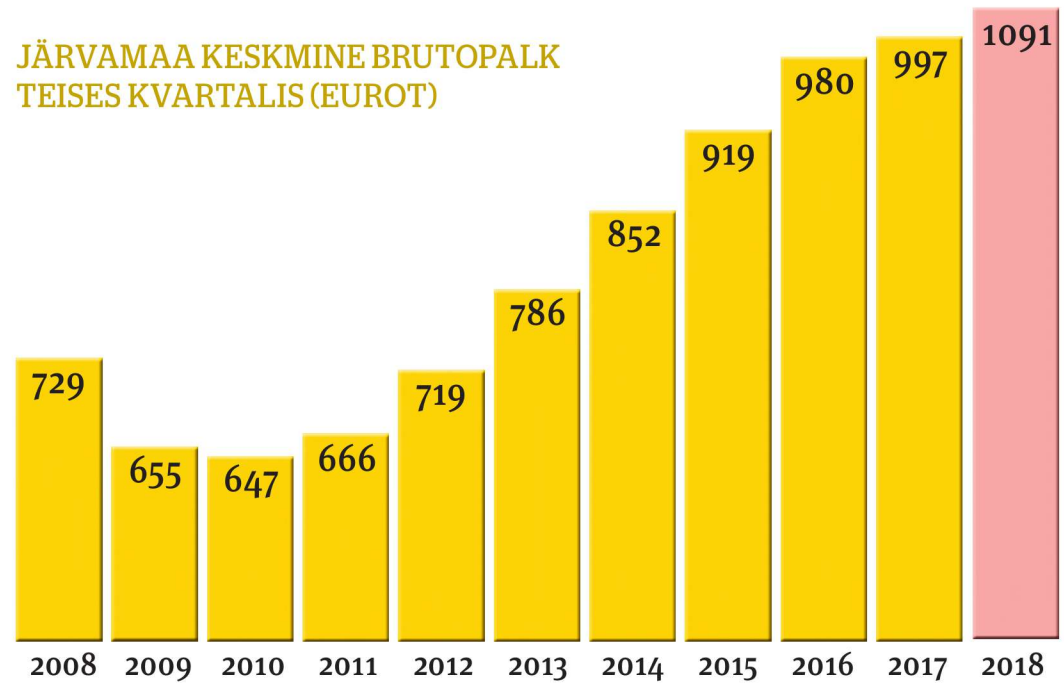

«Täitsa ilus klass,» ütleb Mia-Marii, kes alustab kooliteed Paide Hammerbecki põhikoolis. Homme kohtub ta samas klassis ka oma õpetaja ja uute koolikaaslastega. DMITRI KOTJUH

UUS KOOLIAASTA: ESIMEST KORDA KOOLI MINEJAID ON JÄRVAMAAL 306

Topelttähtis päev

MERIT MÄNNI

Mia-Marii hakkas juba mitu nädalat tagasi kalendris näpuga järge ajama. Et millal ometi see 1. september ükskord kätte jõuab. Täna on see päev käes ja Mia-Marii saab lõpuks kooli minna.

Mia-Marii Koitla hakkab käima Paide Hammerbecki põhikooli Ib klassis, seda tüdruk juba teab. Aga veel ei tea ta, kes on tema klassikaaslased, ka pole ta eriti tuttav koolimajaga, ent on kursis, et tema klass asub teisel korrusel. Koolikott on Mia-Mariil juba olemas, selle valis ta poes välja koos emmega. Nimekiri, mida kõike üks esimesse klassi minev laps peaks vajama, on ikka hirmus pikk ja mõni asi on nüüd ostetud, aga eks esimesel koolinädalal tule emmel-issil veel mitu korda poodi joosta.

Mia-Marii on natuke kursis ka selle koolialguse sagimisega, sest tema vanemad vennad alustavad samuti jälle kooliteed: üks läheb teise ja teine seitsmendasse klassi. «Ma ei tea, mis mu lemmiktund on, mulle meeldib värvida,» teatab ta.

Aga tänane on Mia-Mariile veel topelttähtis päev, sest tal on sünnipäev. Ta saab seitsmeaastaseks. Niisiis on see üks ütlemata pidulik päev ja lilli-kingitusi saab ta kindlasti kohe hulgi.

Uuel õppeaastal asub Järvamaa üldhariduskoolides esimest korda õppima 306 õpilast, neist Türi valla koolides 117, Järva vallas 90 ja Paide linnas 99.

Järvamaal alustab uuest õppeaastast tööd mitu uut kooli. 3. septembril on avaaktus Paide riigigümnaasiumil, mis alustab tööd Paide gümnaasiumi nime all.

Uue nime saavad sel õppeaastal järgmised koolid: Paide gümnaasium on nimetatud Paide Hammerbecki põhikooliks, Paide ühisgümnaasium Paide Hillar Hanssoo põhikooliks, Paide valla lasteaed-kool Tarbja lasteaiaks-kooliks, Aravete lasteaed ja Ambla lasteaed-põhikool liituvad Ambla-Aravete kooliks. (JT)

JÄRVAMAA KOOLIUUSIKUD 2018*

Paide Hillar Hanssoo põhikool
Ia
Airon Haarde, Lisannah Hallimäe, Kevin Karnatsevitš, Lisandra Karu, Hanna Grete Kimmel, Simo Kivisoo, Käti Kool, Aaron Lausvee, Milena Leis, Gabriella Matrov, Marten Niinep, Kristo Ojaste, Kärt Paabo, Aleksandra Šlegel, Hans Heiki Tahur, Karl Truus, Janno Vahesalu, Greg Viirmaa.
Klassijuhataja Merike Laas
Ib
Andreas Aabla, Mattias Andero Aas, Sander Heinaste, Marten Ilger, Johanna Kristina Meesak, Alex Melnikov, Rico Mihhailov, Käroli Miller, Grete-Mia Murd, Arto Nõmmik, Hanna-Brith Pelt, Adeele Pennert, Elenor Reinaste, Mirko Rohtjärv, Liisbet Rohtla, Katriine Seeberg, Liisa Sild, Diomi Laureen Vainumäe.
Klassijuhataja Ülle Leppoja
Ic
Marten Jürgenson, Martin Siim, Oliver Toots.
Klassijuhataja Ingrit Talvist
Id
Sviatoslav Poniatenko
Klassijuhataja Veera Vassiljeva

Väätsa põhikool
Lovise Anvelt, Paul Voldemar Berg, Destiny Hope Entrampas Cuizon, Laura Enn, Chris Hansen, Anni Juhvelt, Deily Keerles, Tairi Lehesalu, Samuel Klettenberg, Aron Lieberg, Rasmus Meier, Andri Mikiver, Saamuel Murga, Laura-Maria Neudorf, Mattias Orumaa, Greteli Pavlova, Kirke-Kreet Poll, Rasmus Oliver Prees, Lia Pärna, Mikael Pärnsalu, Kenert Rajasalu, Jargo Johannes Sootla, Jaanika Talts, Keilin Tamm, Kristo Taurus, Emmeliine Tšeljadinova, Romero Tullus, Erik Varis.
Klassijuhatajad Helle Suurkivi, Krista Põllula
Peetri kool
Maribel Bürkland, Anette Marleen Eding, Greete Gornov, Laura Kont.
Klassijuhataja Maaja Vilipõld
Paide Hammerbecki põhikool
Ia
Kert Hinrikus, Evert Int, Karola Karell, Annabel Kiis, Keiti Kiis, Cädy-Ly Kosk, Lisandra Kruusement, Joel Kruuts, Oliver Köhler, Melissa Lužetskaja, Kaidar Maasikas, Janeli Neido, Randel Nugis, Elis Olde, Hendrik Pai, Maribell Paltsmar, Robi Pilv, Emil Ratas, Teele Renser, Kert Viiklaid, Mihkel Viilup, Cevin Vorokhta.
Klassijuhataja Kairit Wirth
Ib
Rania Alsayed, Tristan Ivanov, Martin Kalda, Leila Kaldam, Krister Kangro, Karl-Kristo Karu, Gregor Kaugerand, Mia-Marii Koitla, Remy Laar, Hanno Lehemets, Mariliis Mehiste, Cristofer Parm, Laura Permanson, Hanna Misella Raudava, Marten Rätsep, Ado Gerrit Saar, Karoli Sõmermaa, Lisandra Sõrmus, Rosanna Tiivas, Tevon Trääl, Uku Vors.
Klassijuhataja Siiri Sitska
Aravete keskkool
Laura Disko, Tristan Eha, Tristan Homin, Tia Juurik, Keith-Kaspar Kaasik, August Mairold Kuningas, Jarek Kurganov, Jander Lepik, Markin Lepik, Markkus Melnik, Adeli Nurken, Grete Marleen Purre, Janelle Ruse, Cardo Somelar, Kädi-Liis Tamm, Mirtel Tammik, Ingela Tokaruk, Markus Toropov, Liisa Vau, Laura-Liis Vikat.
Klassijuhataja Katrin Lumiste
Ambla-Aravete kool
Aleksander Bunazoi, Liisbeth Kabral, Kauri-Kennet Kalviste, Meido Laansalu, Mirtel Mäekivi, Annabel Saavan, Henri Tihane.
Klassijuhataja Anne Paštšenko
Paide valla kool
Karoliine Elva, Kenneth Markus Nõmmik, Praien Ling, Tauri Riisen.
Klassijuhataja Raja Puna
Käru põhikool
Eva Johanna Ihoma, Anette Jõgi, Karl-Anders Lasn, Teele Lauren, Karoliine Leemet, Karolin Männisalu, Karl Kristjan Raidmäe, Trevor Matthias Sarapik, Devon Sillasoo, Daniel-Erik Türk Grete Maria Virvelaid.
Klassijuhataja Sune Vilimaa
Laupa põhikool
Ken-Marten Eibak, Rasmus Kadak, Marta Norma, Kertu Nurk, Jane-Ly Närripä, Andren Oss, Renar Pesti, Wisam Zaabout, Karmo Tankler, Rasmus Tikkerbär, Evelin Toht, Steisy Viilipus.
Klassijuhataja Ülle Kaarus
Järva-Jaani gümnaasium
Samuel Kaur, Robin Kärner, Janely Ojakõiv, Thomas Sebastian Prants, Mirell Pruuli, Marko Põldsaar, Janeli Raal, Andri Sakjas, Marten Saul, Kristel Simral, Gerli Strumila, Mikk Trommel, Maur Tubin.
Klassijuhataja Mariana Kellner
Roosna-Alliku põhikool
Isabella Bobrovski, Kert Kazlauskas, Jarek Lehtsaar, Maark Maimann, Heili Okas, Oliver Otsalt, Urmo Otsalt, Georg Põder, Sarah Salami, Kenneth Sibrik, Markus Stamm, Rasmus Tamberg.
Klassijuhataja Jaanika Alliksoo
Koigi kool
Kätlin Jair, Keitlin Kams, Hanna Koivuoja, Rasmus Kreek, Melissa Miitjan, Lauri Raagmaa, Regina Lind, Reno Reimann, Rosanna Rõlkov, Kermo Teder, Elizabette Johanna Tilk, Kerli Tõnise, Rait Tõnise.
Klassijuhataja Marge Matikainen
Imavere põhikool
Meriliis Härm, Jessper Kivimurd, Kristelle Kurss, Marite Moorits, Andre Nõmmik, Hanna-Brith Pelt, Robin Randalainen, Alviine-Lisett Tõnne.
Klassijuhataja Ann Roots

**Nimekirjast välja jäänud koolid ei soovinud avaldada I klassi minejate nimesid, viidates andmekaitseseadusele.*

SÕNUM SALAPÄRASELT ANNETAJALT: AITÄH ILUSATE PILTIDE EEST PAIDES!

Tundmatu mees tegi erakonnale keelatud annetuse

KADRI LAUBE

Möödunud neljapäeval pöördus Paide linnavalitsusse keskealine mees, et anda üle annetus Keskerakonnale. Selleks valitud koha ja teguviisiga külvas ta asjaosaliste seas parajalt segadust.

Lõuna paiku astus Paide linnavalitsuse sekretäri laua juurde temale tundmatu mees, käes nõukogudeaegse välimusega ja pooleldi venekeelse pöördumisega ümbrik.

Mees ulatas selle sekretärile ja küsis, kas too teab midagi reklaamplakatite kahtlasest rahastusest.

Sekretär vastas, et tema selle teemaga ei tegele, mispeale sõnas mees, et tahab toetada Keskerakonda.

Siis taipas sekretär, et ümbrikus võib olla sularaha, ning ta palus meesterahval anda ümbrik otse keskerakondlastele, kuid mees oli juba minema ruttamas ja sekretär teda enam kätte ei saanud.

Lahtise ümbriku seest tuli välja kümme eurot. Ümbrikule oli kirjutatud vene keeles «Aitäh ilusate piltide eest Paides!».

Paide linnavalitsuse avalike suhete peaspetsialisti Maarit Nõmme meelest võidi selle all silmas pidada Keskerakonna valimisplakateid, mis paari nädala eest Paide linna püstitati.

Linnavalitsus edastas kummalise päritoluga raha kohalikele keskerakondlastele, kes saaksid otsustada, mis annetusega edasi peale hakata.

Erakonnaseadus näeb sellistes olukordades selgelt ette, et anonüümsed annetused tuleb viivitamatult tagastada annetajale ja kui see pole võimalik, tuleb annetus kanda riigieelarvesse.

Keskerakonna Paide osakonna aseesimees Valeri Ivanov oli teisipäeval ajakirjanikult juhtumist kuuldes üllatunud ja pidas seda kummaliseks. «Ma arvan, et see on kellegi provokatsioon, seal ei ole teist varianti,» sõnas ta, vihjates asjaolule, et mees nii kiiresti ja salapäraselt käitus.

Ivanovi meelest oleks võinud mees ümbriku ka erakonna postkasti pista, kui büroo suletud oli.

Mõni tund hiljem ütles Ivanov, et nad püüdsid raha linnavalitsusele tagastada, aga see keeldus sellest. «Miks nad selle raha üldse niimoodi vastu võtsid?» oli ta nõutu.

Valeri Ivanovi hinnangul oli Keskerakonnale laekunud annetus konkurentide provokatiivne nüke. Isegi kui tegu oli heatahtliku annetajaga, jõudis tema raha hoopis riigieelarvesse. TIIT REINBERG

> VÕIME MUIDUGI EELDADA, ET ON KA TEADMATUSES VIIBIVAID INIMESI, KES TÕESTI EI TEA, KUIDAS ÕIGESTI TEHA, AGA SEE VÕIS KA OLLA PROVOKATSIOON VÕI VÄIKE TEST ERAKONNALE.

Ivanov lisas, et Keskerakonnal ei jäänud üle muud, kui vastavalt seadusele keelatud annetusena saadud raha riigieelarvesse kanda, mida nad teisipäeva õhtul ka tegid.

Ivanovi teada selliseid annetusi neile varem laekunud pole ning erakonna kohalikud toetajad on alati julgenud oma nime avaldada.

Ivanov rõhutas, et kui keegi tahab Keskerakonnale annetada, siis erakonna kodulehel on täpselt kirjas juhis, kuidas see seadusega kooskõlas käib.

Annetuse laekumisel peab erakond registreerima nii annetaja nime kui ka isikukoodi. «Kindlasti ei käi asjad nii, et viskad raha laua peale ja paned jooksu,» sõnas ta.

Erakondade rahastuse järelevalvekomisjoni aseesimehe Kaarel Tarandi hinnangul on juhtum kurioosne, eriti kui arvestada seda, et Keskerakonna Järvamaa büroo ja Paide linnavalitsuse hoone asuvad teineteisest mõnekümne meetri kaugusel. «Vähegi informeeritud inimene, kes tahab erakonnale annetada, jätab endast jälje maha ja läheb sellega õigesse kohta,» lausus ta. «Võime muidugi eeldada, et on ka teadmatuses viibivaid inimesi, kes tõesti ei tea, kuidas õigesti teha, aga see võis ka olla provokatsioon või väike test erakonnale.»

Tarandi hinnangul on tegu pretsedendiga ja üldjuhul ei tule seda ette, et erakonnad teevad riigikassasse ülekandeid märkega, et see raha on neile tulnud keelatud annetusena.

Kui Eesti parteide ajalugu on täis katseid tundmatu päritoluga raha legaliseerida, millest on välja kasvanud ka suuri skandaale, siis sellised väikesed anonüümsed annetused võivad Tarandi ütlust mööda teinekord märkamatult hoopis erakondade kassadesse jõuda.

«Võib juhtuda, et see satub mõne erakonnaliikme kätte, kes annetab selle erakonna kassasse oma nimel ja sellisel juhul ei jää asjast ühtegi jälge,» lausus ta. «Kui räägiksime kümnest tuhandest eurost, siis tekiks küsimus, kust ta sai selle raha.»

Tublimad ettevõtjad ootavad tunnustamist

Sihtasutuse Järvamaa Arenduskeskus juhatuse liige Katrin Puusepp andis teada, et jälle on aeg esitada kandidaate Järvamaa parimate ettevõtete tunnustamiseks.

Puusepp selgitas, et tunnustuse mõte on väärtustada maakonna ettevõtjate tegevust ja tänada neid panuse eest piirkonna arengusse.

Arenduskeskus tunnustab edukalt tegutsevaid äriühinguid ja silmapaistvaid isikuid, kelle tegevus ja eeskuju on enim mõjutanud Järvamaa elukeskkonda ja inimeste heaolu.

Samuti suurendanud elanike tööhõivet, sissetulekuid ja maakonna tuntust, muutnud maakonda atraktiivsemaks selle elanikele, külastajatele, spetsialistidele, investoritele, aidanud kaasa maakonna heale ja tasakaalustatud arengule.

Kandidaate saavad esitada kohalikud omavalitsused, ettevõtted, asutused ja üksikisikud. Üks ja sama kandidaat võib olla mitmes tunnustuskategoorias.

Kandidaate on aega esitada kuni 14. septembrini. (JT)

TUNNUSTUSE KAHEKSA KATEGOORIAT

- Aasta ettevõte – suurettevõte
- Aasta ettevõte – keskmise suurusega ettevõte
- Aasta ettevõte – väikeettevõte
- Edukas noor ettevõtja
- Aasta turismitegija
- Järvamaa sõber
- Parim talu
- Parim kohalik toode ja/või teenus

ALLIKAS: JÄRVAMAA ARENDUSKESKUS

Kutsekooli õpetaja kandideerib preemiale

Kolmapäeval Maarjamäe lossipargis peetud haridus- ja teadusminister Mailis Repsi pidulikul vastuvõtul kuulutati välja aasta õpetaja konkursi nominendid.

Üheteistkümne kategooria nominendid selgusid riikliku komisjoni põhjalike arutelude tulemusel.

Aasta kutseõppeasutuse õpetaja kolme nominendi hulgas on ka Järvamaa kutsehariduskeskuse õpetaja Kaja Piirfeldt. Peale tema kandideerivad veel Merit Karise Kuressaare ametikoolist ja Meeta Heinaste Tallinna ehituskoolist.

Aasta gümnaasiumiõpetaja nominentide hulgas on aga Pärnu Sütevaka humanitaargümnaasiumi õpetaja Erkki Tempel, kes on Türi majandusgümnaasiumi vilistlane.

Laureaadid selguvad 14. oktoobril galal «Eestimaa õpib ja tänab», kus esimest korda tunnustatakse haridustöötajaid üle 155 000 euroga.

Valitsuse korraldusega antakse alates sellest aastast igal aastal välja üks riiklik elutööpreemia ja kuni üheksa aastapreemiat. Riikliku elutööpreemia suurus on 65 000 eurot, aastapreemia on 10 000 eurot. (JT)

Kalad pääsevad paisu tagant liikvele

Türi vallas on jõudnud lõppjärku Jändja paisule kalapääsu ehitus. Sel nädalal on veel käsil kärestiku ja kudealade rajamine, selleks paigutatakse Pärnu jõkke maakivid ja peenema fraktsiooniga kruus.

Keskkonnaagentuuri projektijuht Külli Tammur selgitas, et kivid tekitavad kaladele meelepärase kärestikulise veevoolu ning pakuvad varju ja puhkust ülesvoolu rühkimisel.

Kruusa sisse kaevandavad kalad endale sabaga pesalohud, kuhu lasevad oma marja. «Kivid paigutatakse jõkke kopplaaduriga ja sätitakse siis ükshaaval käsitsi paika kalastikueksperdi juhendusel,» täpsustas Tammur.

Jändjal tehtavad tööd on üks osa projektist «Pärnu jõestiku elupaikade taastamine», mida kaasrahastab Ühtekuuluvusfond. (JT)

DMITRI KOTJUH

Esnalased asutasid endale raamatukogu

Järva vallas asuv Esna küla on kuulus mitmel moel. Siin on säilinud ehedal kujul 1930ndate arhitektuur ja see on tuntud seriaali «Naabriplika» üks võttepaikadest. Tänasest on Esnas ka raamatukogu, mille rajas rahvas omal algatusel.

Kogukondliku raamatukogu koordinaator Ursula Ilo täpsustas, et mõtte autor ja käivitaja on Tiiu Adamberg, kellele kuulub Pikk 12 kinnistu, kust raamatukogu leiab. «Ta on koos abikaasa Ago Adambergiga teinud ära suure töö Esna haigla vana surnukuuri korrastuseks, Ago on ehitanud ja üles pannud ka kõik riiulid,» selgitas Ilo.

Kui avamise eel oli raamatutega täidetud 40 meetrit riiuleid, siis praeguseks on neid kindlasti rohkem, sest raamatute-ajakirjade sortimine käib.

Kogukonna raamatukokku saab nii kodus seisma jäänud raamatuid ja ajakirju tuua kui ka neid laenutada. «Ka avamise päeval ja pärast seda võib raamatuid-ajakirju juurde tuua,» lisas Ilo.

Harjumuspärast raamatukogutädi, kes lugejate soovid kirja paneb, Esnas pole. Teda asendab kaustik, kuhu laenutaja paneb kirja, millal ja mida võttis.

Samuti ei ole raamatukogu uksed pärani kogu aeg, vaid raamatuid laenutada või tagastada soovides tuleb küsida võtit.

Kuigi kodunt toodud raamatute puhul võib eeldada, et paljud neist on aastakümnetetagused, leidub Ilo kinnitusel ajatu klassika kõrval palju põnevat lugemist-vaatamist ka noorematele. Praegu vanimad raamatud Esna raamatukogus on välja antud 1942. aastal ja ka 50ndatel. Ilole tundus näiteks põnev sirvida Nõukogude Liidu ajal ilmunud maailma atlast, kuid klassikateostest laenutas ta Lev Tolstoi «Sõja ja rahu». «Tahtsin seda juba pikka aega lugeda, aga esimene osa on paljudes raamatukogudes pidevalt laenutatud. Esnas on kõik neli osa olemas,» selgitas ta. (JT)

Kirna mõisas näeb inimkonna päästmise lugu

Pühapäeva õhtul näeb Kirna mõisas elu üle mõtlema panevat ON teatri monoetendust «Mitteinimene». ON teatri lavastus «Mitteinimene» on selle ajastu kõige dramaatilisem lugu, milles kehastub planeet Maa Gaiaks ning püüab kinni inimesed, et päästa nad nende elustiiliga kaasneva iseenda väljasuretamise eest.

Monolavastus «Mitteinimene» vaatleb, kuidas inimliik käib ringi planeediga Maa ja kui võimsaks on ta selle käigus muutunud. Võim on läinud üle käte ja elu rikastamise asemel kahaneb liigirohkus hirmuäratavas tempos.

Tunnustatud autorite ja teadlaste tekstid on monolavastuseks seadnud Kaisa Roover ja Siim Maaten. Laval on Siim Maaten. Lavastuse teaduslikul tõel hoiavad silma peal PhD Aveliina Helm ja PhD Lauri Laanisto.

Kirna mõisa perenaine Tuuli Org selgitas, et mõtlemapaneva etendusega tähistavad nad uue kooliaasta algust. Etendus on kõigile tasuta, eelkirjapanek kirna.ee lehel. Soovijad saavad elamuse eest tänupanuse teha vabatahtliku annetusena.

Etendus algab Kirna mõisa saalis 2. septembril kl 18. (JT)

NÜÜD KA KOLMAS: TÜRIL LÖÖDI TANKLA VASTAS KOPP MAASSE

Türil algas tervisekeskuse ehitus

BIRGIT ITSE

Teisipäeval hakkas pihta ka Türil tervisekeskuse ehitus.

Valla arendusjuht Üllar Vahtramäe sõnas, et kuna tööd algasid kavandatust hiljem, sest projekteerimine venis, siis lükkub edasi ka tervisekeskuse valmimise tähtaeg. «See on 2019. juunis, aga septembriks peaks olema sisustatud ja kolitud,» täpsustas ta.

Kui aasta alguses avatud Koeru tervisekeskuse ehitus läks ehitushanke järel isegi veidi odavamaks, siis Türi tervisekeskuse ehituse maksumus oli prognoosidest suurem: varem hinnatud 2, 725 miljoni euro asemel 3,4 miljonit eurot, millele lisandub sisustus. «Selle eest hoolitseb osaühing Türi Tervisekeskus ja sellega juba tegeldakse,» sõnas Vahtramäe.

Riigi toetus on 925 000 eurot, seega on eelmise aasta prognoosidega võrreldes valla omaosalus 675 000 eurot suurem.

Tervisekeskus kerkib aadressile Viljandi 26 Alexela bensiinijaama vastu, kus seisid tühjad barakid.

Paide esmatasandi tervisekeskuse ehitus algas juunis ja praegu kerkivad juba kunagise parkla asukohas tervisekeskuse seinad.

Seadusest tulenevalt ei saa Järvamaa hakata osutama esmatasandi tervishoiu teenust, vaid seda teevad perearstid, kellele luuakse ajakohased töötingimused ja ruumid antakse neile rendile.

Paide uue perearstikeskuse kogupindala on 1088 ruutmeetrit. Selles on töö- ja abiruumid kaheksale perearstile ja 16 õele, sealhulgas kolm protseduuride tuba ja 40ruutmeetrine ravivõimlemise (füsioteraapia) saal. Peale selle vaimse tervise õe, psühholoogi ja koduõe kabinet.

Hoonel on automaatselt avanevad uksed. Koridoride valgusküllasus tuleb avaratest akendest ja teisel korrusel katuseakendest. Esimeselt korruselt teisele pääseb liftiga.

Tervisekeskus on ühendatud haigla B-korpusega, kus asub ka röntgenikabinet. Nii pole patsiendil tarvis vahepeal õue minna.

Ka parkla on senisest mahukam: sinna mahub 45 autot, tervisekeskuse ette on plaanitud üheksa parkimiskohta, sealhulgas vähemalt üks invakoht.

Hoone on projekteerinud OÜ Arhitektrum, mille vastutav arhitekt Ott Ojamaa on pärit Türilt. Projekteerimis-ehitusmaksumus on 1 493 376 eurot ja töid teeb AS Eviko. Projekti kogumaksumus on 1 708 463 eurot, millest Euroopa Liidu toetus on 1 130 000 eurot.

Türi tervisekeskuse ehitusel jälgib tööde kulgu objektijuht Ats Rattik DMITRI KOTJUH

ARHITEKTUURILT MINIMALISTLIK JA MODERNNE

Hoone projekti koostas Sweco Projekt AS. Ettevõtte projektijuhi Mark Skirta ütlust mööda tuleb tervisekeskuse arhitektuur minimalistlik ja modernne ning arvestab ka puudega inimeste vajadusi.

Koos Türi vallavalitsusega on kavandatud selline hoone, mis arvestaks väikese linna omapäraga. Et Türil on peamiselt madalad hooned ja tervisekeskus tuleb võrdlemisi suurele pinnale, on see jagatud viieks osaks, mis paneb hoonet tajuma väiksemana. Tervisekeskuse kompleks tuleb 2000 ruutmeetri suurune ja see mahutab mitmesuguseid tervishoiuteenuseid.

Keskuse peahoones on perearstide, ämmaemanda, füsioterapeudi, koduõe, silmaarsti ja hambaarsti ruumid, lisaks majutab see optikaäri ja apteegi. Eraldi hoone saab kiirabi. (JT)

omniva

Tule meie toimekasse
Paide jaotuskeskuse meeskonda

POSTIKULLERIKS

Sinu ülesandeks on posti sorteerimine ning saadetiste kohaletoimetamine kliendile Paide ja Türi kandepiirkonnas.

Töö toimub täiskoormusega graafiku alusel E–L varahommikusel ajal.

Tööks on vajalik B-kategooria juhiluba.

Lisainfo telefonil 5805 8858

Kandideerimiseks palun saada oma CV aadressile laima.parik@omniva.ee

Tutvu ka meie teiste tööpakkumistega www.omniva.ee/toopakkumised

Poaka seenemetsades võib karusid kohata

ANNE PÕDER

Eelmisel nädalal andis Türi vallas Poaka külas Juhani talu pidav perekond Nordberg teada, et nende kandi metsades liiguvad ringi karud. Et just seal on teada-tuntud seenekohad, siis manitsesid nad inimesi ettevaalikkusele.

Kristiina Nordberg sõnas, et on karuema koos kahe suuremat sorti pojaga näinud põllul mitu korda. Seda lausa päise päeva ajal.

Samuti on nad näinud karude jälgi oma talukohas ja selle läheduses kraavipervel. «Hiljuti tuhnisid nad meie majast umbes saja meetri kaugusel ühe mesilaste pesa maa seest välja. Kärjetükid olid kraavis ning kuiva ja kõva pinnast oli ilmselgelt käpaga kraapinud suur loom,» lausus ta.

Nordberg sõnas, et pere on oma lemmikloomad ära viinud ja nädalavahetuseti vanaisa talu külastades manitseb ta oma poolteiseaastast last maja juures püsima. «Endal on ka üsna kõhe seal olla, kuid mis parata, kui majapidamine on metsaservas, siis tuleb sellega paratamatult arvestada,» ütles ta.

Talukoha ümber on hulk metsa, kus sügiseti käib Nordbergi teada palju seenelisi. «Seetõttu tahamegi inimesi hoiatada, et siia metsa tulles oldaks ettevaatlikud,» lisas ta.

Nordberg märkis, et märgatud karude juures pälvis tema tähelepanu seik, et pojad tatsasid enamasti küll ringi, kuid emakaru oli paigal või lamas. «Kui teda liikumas nägin, siis tundus, nagu oleks ta viga saanud,» sõnas ta.

Juhani talu naabruses asuva Wile alpakafarmi peremees Imre Heinsaar nentis, et karud pole tõesti sealmail haruldus. «Peale karude on siin ka hunte, ilveseid, rebaseid ja suure tõenäosusega nägin mullu talvel isegi šaakali jälgi,» täpustas ta.

Eelmisel aastal nägi Heinsaar naabruses tuiamas üksikut isakaru, kuid sel suvel pole karud end veel näole andnud. «Nad hoiavad meie maadelt eemale, sest mu koerad hirmutavad neid oma haukumisega,» põhjendas ta.

Karudega pidas Poakal aasta tagasi võitlust ka mesinik Peedo Läll. «Siis hoidsin nad oma mesitarudest raadio mängitamisega eemale,» meenutas ta.

Nüüd on Lälli mesitarud siseruumides ja ükski metsloom ei pääse neile enam ligi. «Sel suvel on mul rahu majas ja ma pole ühtki karu näinud,» lausus ta. «Aga see ei tähenda, et neid siin olla ei võiks. Wile farmil on mesitarud ja ühes naabertalus veel. See hoiab mesikäpad kindlasti liikvel.»

Poaka metsaala hästi tundev Kirna jahiseltsi esimees Ahto Kattai ütles, et karusid neil tõesti liigub, aga kus täpselt, on raske kindlaks teha. «Maapind on nii kuiv, et jälgi pole näha,» sõnas ta.

Juhani talust paar kilomeetrit eemal on karud rajakaamera ette jäänud küll, kuid need on olnud siiski üksikud loomad, mitte karupere.

Seenelistel ja marjulistel soovitas Kattai metsas olles aeg-ajalt häält teha. «Kui vahepeal okstega ragistada, huigata, köhatada või laulda, võib kindel olla, et kõik metsloomad hoiavad ohutusse kaugusse,» kinnitas ta.

Paanikaks pole mingit põhjust, sest meie metsad on loomi täis ja karud pole sealjuures mingi erand.

Kattai lisas, et tõenäosus metsas karuga silmitsi sattuda on väike ja kui see peakski juhtuma, tuleb säilitada rahu ja lasta tal minna oma teed.

Imavere mehed ehk IM-klubi tuleb appi, kui on tarvis puid laduda, mööblit kokku panna või kodus remonti teha. Pildil (vasakult) Anto Rull, Tanel Teas, Rene Tamm ja Kunnar Palmi.

DMITRI KOTJUH

IM-KLUBI: ESIMESE TÖÖPAKKUMISE PIDID MEHED TAGASI LÜKKAMA

Meesteklubi rahastab noorte huvitegevust

BIRGIT ITSE

Imaveres tegutseb meesteklubi, kes aitab mööblit tassida, puid riita laduda või kodus pisiremonti teha. Tööde eest antavast rahast vähemalt poole paigutavad mehed noorte huvitegevusse.

Äsja loodud IM-klubi koosneb kümmekonnast mehest, kelle seas on põllumehi, ehitajaid, elektrikuid ja neidki, kes on tehnikas kodus.

Lisaks sellele, et nad on nõus kokkupanekut ootava IKEA köögimööbli oma kohale sättima, on nad valmis selle ka Soomest ära tooma.

IM-klubi üks loojatest, Teeotsa talu peremees Tanel Teas, täpsustas, et ta käib Soomes tööl ja pole mingi probleem mööbel sealt kaasa tuua.

Juba on loomisel mittetulundusühing, mis tähendab, et tegemist pole lihtsalt põlve otsas nokitsemise, vaid tõsise ettevõtmisega.

Neil, kes IM-klubiga ühineda soovivad, peaks 7. septembri õhtul olema asja Imavere rahvamajja ühele meeste moodi mõttevahetusele.

Koosviibimise käigus peaks saama kokku ka mittetulundusühingu põhikiri.

Tööpiirkonnaks nimetavad mehed Imaveret ja selle lähiümbrust, tasu sõltub töö mahust. «Tasus lepime enne tööde alustamist kokku,» märkis Kunnar Palmi.

Kui töö tarvis tehtud kulutused (kohalesõiduks kütus jms) maha arvata, siis ülejäägi ehk tulu annabki klubi noorte huvitegevusse.

Kas IM-klubi töö-objektidele on kavas ka noori kaasata? Meeste meelest on ideel jumet, sest sel moel saaksid noored õppida töövõtteid ja kasutada tööriistu, aga sundima kedagi ei hakata.

Nii nagu mehed on koondunud vabatahtlikult, nii peab soov head teha tulema noorte seest. «Lapsi tööle sundida ei ole plaanis,» ütles Palmi.

Kui aga lastevanemad nõus on, on ka IM-klubi mehed objektidele valmis lapsed kaasa võtma. «Siis nad näevad, kuidas keegi mingit tööd teeb, ja see mitmekesistab nende maailma,» lisas Anto Rull.

Esimese tööpakkumise lükkasid mehed üksmeelselt tagasi, nimelt uuriti klubilt, kas nad teatrisse kaaslaseks ka tuleksid.

Mitte et nad üldse teatris ei käiks, aga peredele mõeldes ei tundu see sobivat. Mõni asi las jääb perekonda.

Klubi loomise mõte sündis Teeotsa talus nii-öelda pika laua taga 23. augusti õhtuks kokku kutsutud meeste koosolekul, kui jutuks tulid küla vahel jõlkuvad noored, kelle vaba aja tegevused olid teistele pinnuks silmas.

«Neil on igav, nad tahavad olla õues, aga kui seal midagi teha pole, siis hakataksegi teiste aedades kolama ja asju lõhkuma,» selgitas Kunnar Palmi.

«Ameerika filmides toimib see väga hästi, et noorte liigne energia suunatakse millessegi asjalikku, ma usun, et see toimib meil ka,» lisas Tanel Teas.

Kohati omandasid vaba aja tegevused noortele eluohtlikud mõõtmed. Viimane piisk karikasse oli juhtum, kus noored sõitsid suurel Viljandi maanteel sõiduteel kiivriteta ja ainult tagaratastel. Meeste meelest pole rääkimisest, keelamisest ja näpuga viibutamisest mingit kasu, kui noortele lahendust ei paku. Probleem ju jääb.

IM-klubi mehed mõistavad, et vanemad ei jaksa pärast tööd lapsi 20 kilomeetri kaugusele huviringidesse vedada ning on oluline pakkuda tegevust kohapeal.

> AMEERIKA FILMIDES TOIMIB SEE VÄGA HÄSTI, ET NOORTE LIIGNE ENERGIA SUUNATAKSE MILLESSEGI ASJALIKKU, MA USUN, ET SEE TOIMIB MEIL KA.

Nad kõnelevad ka peredest, kus lapsed on õhtuti omapäi, sest vanemad on õhtuses vahetuses või kodust kaugemal tööl.

Selleks et ei tekiks olukorda nagu Tallinnas, kus igavlevad noored lihtsalt lõbu pärast teisi kiusama hakkavad, otsustasidki Imavere mehed tegutseda. Omal mehelikul moel.

Vabatahtlik tegevus kuulub juba praegu mitme mehe igapäevaelu juurde, näiteks eraettevõtjast Rene Tamm juhib Imavere vabatahtlikku päästekomandot.

Ka omaalgatus pole meestele uus nähtus: Imavere saeveski taha on nad koos kohalike ettevõtjatega rajanud krossiraja, mille kohalikud noored on omaks võtnud – igapäevaseid sõitjaid on viis-kuus.

Krossirada ja motoklubi on üks tegevustest, mida mehed klubi kaudu rahastada soovivad: tsiklid vajavad remonti, rada hooldust.

29. septembril aitab klubi korraldada heategevusliku motovõistluse, kuhu on kõik soovijad oodatud osalema ja kaasa elama.

Tanel Teas sõnas, et krossirada pole ainus ettevõtmine. Ettevalmistamisel on aktiivsusrada, kus talvel oleksid suusa- ja saanirajad, aga suvel saaks ratta ja rulaga sõita. Juba oktoobris tuleb rabaretk.

Ka noorte endiga tahavad mehed kõnelda, et välja selgitada tegevused, mis neid huvitavad.

IM KLUBI

Tanel Teas	Jarmo Kivimurd
Kunnar Palmi	Rain Lauk
Riho Elisarov	Margus Härm
Anto Rull	Rene Tamm
Silver Männiste	Mihkel Pullisaar

Kontakt: im.klubi@gmail.com või tel 5897 6423

Järva volikogu maakonda veel väiksemaks ei teinud

Järva vallavolikogu neljapäeval Päinurmes toimunud istungi esimene punkt oli ettepanek muuta haldusüksuste piire. See oli volinike Vello Teori ja Riho Sepa eelnõu, mille tingis 492 valla elaniku pöördumine. Kohalikud avaldasid soovi liita Ambla piirkond Tapa vallaga.

Valimisliidu Suur-Järvamaa liige Vello Teor selgitas volinikele, et Ambla kandi inimeste igapäevategevused on seotud suuresti Tapa vallaga, seetõttu soovivad inimesed ka ametlikult selle omavalitsuse koosseisu kuuluda.

Teema arutelu kestis ligikaudu tunni, kuid lõplik otsus jäi vastu võtmata. Volikogu otsustas naasta küsimuse juurde oktoobri lõpus tuleval istungil.

Volikogu liikmed tegid vallavalitsusele ettepaneku tellida selleks ajaks uuring, mis aitaks otsust langetada, kuid ettepanek üldist heakskiitu ei pälvinud.

Järva vallavolikogu esimees Jüri Ellram oli pärast volikogu istungit seda meelt, et neli aastat tuleks keskenduda Järva valla ülesehitusele, mitte seda esimesel võimalusel lõhkuma hakata.

Ellram selgitas, et küsimus ei puuduta üksnes Ambla kandi elanikke, vaid ka Imavere valla elanikud olid nõus Järva valla tekkega, mille üks osa on Ambla kant.

Ellram selgitas, et enne valimisi teema päevakorrale ei tulnud, seega ei saa ka keegi öelda, et tal on rahva mandaat.

Ellramit pani imestama, et kui enne valimisi oli just valimisliit Suur-Järvamaa seisukohal, et maakond ei tohi oma terviklikkust kaotada, siis nüüd soovib sama valimisliidu saadik tüki põlisest Järvamaast Lääne-Virumaaga liita.

Seda varianti, et kui Ambla piirkond liitub Tapa vallaga, hakkab kogu see suur omavalitsus kuuluma Järvamaale, ei pea Ellram võimalikuks.

Pärast valimisi otsustasid erakonnad Järva vallas seljad kokku panna ja moodustada koalitsiooni, jättes kaks valimisliitu opositsiooni.

Ellram pidas seda sammu selle uudise tõttu igati õigeks, sest valimisliidud näitavad, et ei pea oma lubadustest kinni.

Valimisliidu Suur-Järvamaa asutaja Alo Aasma ütles, et Ambla kandis on Tapa vallaga liitumisest räägitud pikalt, kuid leidus inimesi, kes uskusid, et kui maakonnast saab üks omavalitsus, siis tasub sellesse suurde ettevõtmisse panustada.

Nüüd, kui Suur-Järvamaa on Järva vallas opositsioonis, on hakanud volinikel lootus kaduma ja vana soov Tapaga liituda on esile kerkinud.

Aasma on veendunud, et kui Järvamaal oleks kolme omvalitsuse asemel üks omavalitsus, siis me ei räägiks praegu sellest, et osa endise Ambla valla elanikke kiikab Tapa poole.

Selliseid piirkondi, kes soovivad pärast valimisi ühineda teise omavalitsusega, on veelgi. Paide külje all olev Reopalu küla liitus koos ülejäänud Väätsa vallaga Türi vallaks. Enamik Reopalu küla elanikke oleks näinud ennast aga Paide linna koosseisus.

Ka osa endise Kareda valla külasid, mis asuvad nüüd Järva vallas, on heietanud mõtet liituda edaspidi Paide linnaga.

REEGLEID TULEB MEELDE TULETADA: POLITSEINIKUD PEAVAD KOOLIDES JÄLLE LIIKLUSLOENGUID

Et kooliaeg saaks turvalise alguse

MERIT MÄNNI

Tarkusekuu algus toob koolilastele kaasa paljugi tuttavat. Koolitee tuleb jälle jalge alla võtta, jälle saab kohtuda vanade tuttavatega ja suveseiklused jäävad selja taha.

Teistele seevastu on kõik uus – päris esimene koolipäev, uued tuttavad, harjumused ja reeglid. Kuigi liikluses kehtivad põhitõed on mõeldud kõigile esimese klassi juntsudest kuni gümnasistideni, õpetajatest-vanematest rääkimata, tuleb neid aastast aastasse üle korrata. Paide politseijaoskonna noorsoopolitseinik Malle Hermanson nimetab kolm märksõna: kuula, märka, aita.

Paide politseijaoskonna noorsoopolitseinik Malle Hermansoni meelest on Paides suur murekoht muusika- ja teatrimaja esine Pärnu tänava lõik, kust koolilapsed, aga tihti ka täiskasvanud risti üle sõidutee jooksevad, hoolimata sellest, et vaid mõnikümmend meetrit eemal asub märgistatud ülekäigukoht.
DMITRI KOTJUH

Kas kooli algus tähendab politseinikele mõnes mõttes rohkem tööd?
Nii piirkonna- kui ka noorsoopolitseinikele on september veidi tihedam küll. Tööd teeme loomulikult kogu aeg, aga september on natuke intensiivsem.

Külastame koole, käime loenguid pidamas kõigi kolme omavalitsuse koolide esimestele klassidele, viime neile liiklusaabitsad ja tunniplaanid, kus on ka liiklemise põhitõed sees.

Need tõed, et teed tuleb ületada õiges kohas ja liikluses peab olema tähelepanelik, peaks ju kõigil ammu teada olema. Miks peab neid reegleid ikka ja jälle üle kordama?
Liiklusreeglite kohta ei saa tõepoolest öelda, et lapsed neist enne kuulnud poleks, sest selles suhtes on juba lasteaiad väga suure töö ära teinud.

Omamoodi küsimus on muidugi, kas nad neid reegleid, mida juba teavad, ka alati järgivad. Juba selle pärast tuleb jutt üle korrata.

Võtame näiteks jalgratturid. Hästi palju küsimusi on selle kohta, kas siis võib ülekäigurajast üle sõita või peab ikka rattalt maha tulema.

Nad teavad, et võivad sõita jalgrattaga üle sebra, kuid nad kasutavad seda täielikult oma eelisõigusena, arvates, et justkui autojuhid peavad neile teed andma.

Tegelikult autojuht ei pea teed andma. Ehk siis: kui jalgrattur tuleb rattalt maha, siis on ta jalakäija, kellel on ratas käekõrval, ja autojuht peab talle teed andma.

Kui ta on ratta peal, siis autojuht pole kohustatud teed andma. Ratta seljas võib teed ületada siis, kui autosid ei tule.

Meie käime koolides ja räägime ikka, et pigem tule enne teed ületades ratta pealt maha.

Juba virtuaalseks muutunud nutisõltuvust on tänavatel märgata palju nii jalakäijate kui ka ratturite puhul. Astutakse teele, ninapidi telefonis, hoomamata ümbrust. Kui suur probleem see on?
Algklassilaste puhul seda tänaval väga näha polegi, pigem on see keskmise kooliastme ja gümnaasiumiealiste probleem.

Olen isegi näinud, et astutakse teele, silmad telefonis kinni, klapid peas. Autoga sõites küll keset tänavat kinni ei pea, aga jalgsi liikudes olen korrale kutsunud küll.

Tavaliselt piisab väikesest vestlusest ja selgitusest ning saadakse oma eksimusest aru.

Õnneks on pokemonide otsimise telefonimänguhullus nüüd üle läinud. Kuigi midagi oli selles head ka, pani inimesed liikuma.

Samas võis telefon pokemoni asukohaks näidata ükskõik mis kohta tänaval, kust seda siis püüda tuli, ja tekkis ohtlikke olukordi.

Eelmisel aastal tegime algklassides internetikasutuse ja -turvalisuse loengusarja. Kui teises klassis küsisime, kui paljudel lastel pole netikasutuse piirangut, tõstis üle poole klassi lastest käe.

See tekitab küll suure küsimärgi: kas tõsiselt? Kas tõesti on vanematele normaalne see, et laps võib olla arvutis või nutiseadmes 24/7?

Mida veel tasub lastevanematel seoses koolialgusega silmas pidada?
Isiklik vara on ka üks asi, millele peab tähelepanu pöörama. Alguses lähevad pisikesed kooli, kõigil uhked nutitelefonid kaasas. Siis hakatakse omavahel võrdlema ja katsetama.

Tean juhust, kui üks ütles teisele, et tema telefoniga ei juhtu midagi, sellel on turvaklaas peal. Teine tahtis ikka ilmtingimata veenduda ja viskas vastu maad.

Kõiksugused tasuliste mängude ja rakenduste allalaadimised, mida sageli ei tehtagi teadmatusest, vaid täiesti teadlikult.

On juhtumeid, et telefon satub sõbra kätte ja too laeb alla tasulise mängu või ostab krüptoraha või mida iganes.

Ühekordne laadimine maksab võibolla 10 eurot ja polegi väga hull, aga ta laeb võibolla kolm mängu, see on juba 30 eurot. Ja lapsevanem maksab. Vanemad võiksid olla kursis, mida laps telefonis teeb, ja kui vaja, panna telefonile mingid piirangud peale.

Lapsevanem võiks ja peaks ka teadma, mis kell lapsel tunnid lõppevad ja mida ta pärast kooli teeb – kellega suhtleb, kellega kuhu läheb.

Et oleksid olemas kokkulepped ja et laps nendest ka kinni peaks. Ja veel – kui lapsevanem küsib lapselt, kuidas tal koolis läks, ja vastuseks tuleb üks sõna «Hästi!», siis see ei ole vastus. Las laps räägib, mida ta koolis päeva jooksul tegi. Kui ta räägib, et temaga on kõik hästi, aga ühte sõpra kiusatakse või teisega jälle midagi juhtus, siis see võiks olla lapsevanemale häirekell ja ta võiks anda info edasi kas sõbra vanemale või klassijuhatajale.

Selline info ei peaks jääma koduseinte vahele. Tihtipeale on nii, et seesama laps, keda kiusatakse, ei räägi mitte midagi, tal on häbi, ei julge või temale see ei ole probleem.

Teine inimene näeb probleemi. Oluline on, et keegi jõuaks märgata ja sekkuda.

Viimastel päevadel on päevakorral olnud uudised Tallinnas ja Tartus liikuvatest noorukite kampadest, kes linnas vastutulijatega, aga ka omavahel rammu katsuvad. Teemat lahkab isegi valitsuskabinet. Kuidas on olukord Järvamaal?
Mina ütlen nii: kõik lapsed on head, lihtsalt mõnikord nende teod on valed. Eks Paides ikka mõni seltskond liigu ja midagi nad teevad ka.

Samas on need seltskonnad teada nii politseile kui ka kohalikule omavalitsusele ehk siis lastekaitsespetsialistidele ja ka koolid teavad. Nendel seltskondadel hoitakse silm peal ja nendega tegeldakse.

Võibolla tundub, et justkui politsei midagi ei tee. 1. jaanuarist hakkas kehtima taastav õigus. See tähendab seda, et üldjuhul lapsele trahvi ei määrata, vaid otsitakse alternatiive. Kas siis selleks on noorteprogrammidesse suunamine, esseede kirjutamine, asjade hüvitamine, vestlused.

Ma leian, et see on päris tõhus. Vähemalt ma loodan, et on, aga seda saame alles kahe-kolme aasta pärast päriselt teada. See võtab samm-sammult aega.

Meie praegune ühiskond pole valmis seda varianti vastu võtma, pigem leitakse, et kui panna pahategija vangi või teha hästi suur trahv, siis see mõjub kohe.

Mina julgen Paides ja Türil õhtusel ajal mööda linna jalutada ilma, et peaksin mõtlema sellele, et äkki tuleb mingi noortekamp ja teeb midagi.

Kui sa ise ei küsi, siis ega keegi teine ei paku ka midagi. Silma kinni ei saa muidugi pigistada, kui midagi on jälle lõhutud ja soditud.

Nende juhtumitega tegeldakse. Tegijad on kogu aeg meie vaateväljas ja kui tulevad lõhkumised, siis on juba teada, kelle poole pöörduda.

Paides algab kooliaasta sel korral paljuski uutmoodi. Üks kool tegutseb kolmes majas ning paljudele tähendab see ka hoopis teistsugust kooliteed.
Paide linnas on tõesti koolimajade asukoht veidi muutunud ja lastel tuleb sisseharjunud koolitee ümber õppida. Leida kõige ohutum, optimaalsem ja turvalisem tee – see on üsna keeruline. Eks see kujuneb välja umbes kuu aja jooksul.

Näiteks need, kes elavad endise ühisgümnaasiumi taga ja peavad nüüd tulema Laiale tänavale. See on päris pikk maa ja nad peavad kindlasti ületama vähemalt korra Pärnu tänavat.

Kõige turvalisem olekski tulla mööda Kooli tänavat Suur-Karja risti, kus on ülekäigurada, seejärel Suur-Karja tänavalt Laiale tänavale ja mööda kõnniteed otse koolimaja ette. Tihti on nii, et koolimaja on kodust vaid mõnesaja meetri kaugusel, aga ikka sõidutatakse laps autoga kooli treppi.

Türil oli see eelmisel aastal Wiedemanni tänaval tavaline pilt ja eks kerkib nüüd ka Paides jälle päevakorrale: laps lastakse autost välja kooli juures asuva ülekäiguraja ees ja sellega pannakse liiklus kinni. Põhjendus vanemalt: laps saab siis turvaliselt üle tee.

On ju ka võimalus keerata auto kõrval asuvasse parklasse ja seal laps autost välja lasta. Eks politseinikud jälgi neid olukordi. Ka kooli juhtkond saab siin midagi teha, teavitades vanemaid liikluskorraldusest kasvõi e-koolis.

KOGEMUS KOGU ELUKS: KOOLIAASTA HISPAANIAS ÕPETAS, ET EESTIS ON HEA ELADA

Aasta vahetusõpilasena muutis maailmavaadet 180 kraadi

ANNE PÕDER

Aasta tagasi pakkis paidelane Anna Maria Mets kohvreid, et sõita ASSE vahetusõpilasena aastaks Hispaaniasse. Nüüd ohkab ta kergendatult, et see aeg on mööda ning ees kooliaasta Eesti moodi õppides. Siinne koolielu on tema hinnangul kordi parem.

Anna Maria Mets võtab Hispaanias oldud kümmet kuud põneva kogemusena, kuid elada tahab ikka Eestis. FOTOD ERAKOGU

Koolielu

Eesti koolidega võrreldes olid need koolid, kuhu Anna Maria Hispaania lõunarannikul sattus, minimalistlikud. «Koolimaja oli hall ja betoonist. Klassiruumides oli vaid neli seina, toolid ja lauad, tahvel ja puutetundlik tahvel ka,» lausus ta. «Keegi ei näinud vaeva, et koolimaja lastele ilusamaks, õdusamaks ja kodusemaks muuta.»

Koolitunni pikkus oli 60 minutit ja vahetunde polnud. «Päev algas kell 8.15 kolme järjestikuse tunniga, siis oli pool tundi lõunapausi ja seejärel jälle kolm järjestikust tundi. Kool lõppes 14.45 ning õpilaste lahkumise järel keerati koolimaja uks lukku ja keegi ei läinud sinna enne järgmist hommikut,» selgitas Anna Maria.

Lõunapausi ajal aeti õpilased majast välja ja siis sõi igaüks seal, kus heaks arvas, oma kodust kaasa võetud võileibu ja jõi magusat jooki. «Koolis oli väike kohvik, kust sai võikusid euro eest osta,» märkis ta.

Anna Mariat pani imestama, et huvitegevust koolis ei olnud. «Kui meil nähakse õpilastele kõikvõimalike ringide loomise, trennide tegemise ja vaba aja sisustamisega hullult vaeva, siis seal ei hooli sellest keegi,» ütles ta.

Tunnid olid Anna Mariale harjumatult lärmakad ja korratud. «Kõik karjusid läbisegi, õpetaja kaasa arvatud. Tavaline oli, et tunni ajal istuti laua peal, käidi klassis ringi või tehti, mis pähe tuli. Õppimist oli suhteliselt vähe. Põhitöö tegid õpilased ära kodus,» lausus ta.

Hindeid anti kümnepallisüsteemis ja seda ka komakohtadega. Näiteks võis su hinne olla 7,48. «Kummaline oli seegi, et hinded kirjutas õpilane ise oma päevikusse ja pidas nende üle arvestust. Kõik õppetöö märgitigi tavalisse päevikusse. Mingit e-päevikut, kust leiaks kõik hinded ühest kohast või näeks vastavas aines oma seisu, polnud olemas,» selgitas ta.

Kehalise kasvatuse tunnid olid kord nädalas õues ja korra siseruumis. «Väljas oli selleks asfaldiplats, kus oli ka korvilaud, ja siseruumides väike saal,» lausus Anna Maria. «Ei mingeid staadioneid, kaugushüppekaste ega muruplatse nagu meie koolides.»

Isegi pesemisvõimalused olid peaaegu olematud. Kehalise kasvatuse päevadel tulid õpilased spordirõivastega kooli ja näitasid enne tundi ette oma puhtad särgid, mis tuli pärast tundi selga panna.

Samas hämmastas Anna Mariat, millise innuga lõid hispaanlased sporditundides kaasa. «Nad võistlesid tunnis, nagu oleksid MMil ja mitte keegi ei viilinud. Kui aga tekkis arusaamatus, astusin mina kohe kümme sammu eemale, sest vaidlused läksid väga tuliseks,» ütles ta.

Elu pärast kooli

Kooli ja kodu vahet käis Anna Maria alati jalgsi. Nii tegi enamik õpilasi, sest tema põhielukohaks olnud Mijase linnake oli parajalt väike, kuid asus nii mägisel alal, et jalgrattaga seal ei sõidetud ning kitsastel tänavatel autodega ukerdada olnuks lastevanematel samuti mõttetu.

Kummaline oli seegi, et alaealistel pidi kooli ja kodu vahet liikumiseks olema lapsevanema allkirjaga luba. «Kui seda polnud, pidid vanemad õpilase kooli tooma ja sealt koju viima,» täpsustas ta.

Anna Maria elas Hispaanias oldud kümne kuu jooksul kolmes peres. «Kaks olid Hispaania päritolu ja üks Argentiina pere,» märkis ta.

Nii nagu olid hispaanlased lärmakad koolis, nii oli vali jutuvada kogu aeg ka kodus. Erinevalt eestlastest on lõunamaalased head suhtlejad ja vakka nad naljalt ei püsi. «Minule oli see päris väsitav,» ütles ta. «Nii hea tunne oli õhtul magama minna ning vaikust ja rahu nautida.»

Omavaheliseks suhtluseks kasutasid noored põhiliselt häälsõnumeid. Põhiline suhtluskanal oli WhatsApp.

Facebooki nad ei kasuta ja üksteisele sõnumeid ei kirjuta, samuti ei viitsita helistada. Küll jäi Anna Mariale silma, et vahetu suhtlus on neile oluline. «Näiteks minuga alustas võhivõõras neiu juttu küsimusega «Mis päev täna on?» ning see lõppes tuttavaks saamise ja koos välja minekuga,» meenutas ta naerdes. See olukord oleks Eestis vähetõenäoline.

Pärast kooli tegeles Anna Maria põhiliselt õppetööga, käis lisaks hispaania keele tundides ja jalgpallitrennis. «Ühesõnaga püüdsin nii palju kui võimalik oma vaba aega sisustada,» lisas ta.

Jalgpalliklubis oli treeneriks argentiinlane ning treeningul käis peale Anna Maria veel kaks noort Taanist ja üks Inglismaalt.

Mängiti kohalikus teises liigas, mis oli Eesti naiste jalgpallis võrreldav esiliiga parimatega. Et litsentsi taotlus võttis sealse bürokraatia tõttu palju aega, sai Anna Maria võistkonnaga kaasa teha vaid paar liigamängu.

Kui Anna Maria otsis endale õhtupoolikuteks tegevust, siis ega kodudes passinud ka teda võõrustanud pered.

Noored hängisid enamasti piljardisaalides või rannapromenaadil, emad lastega käisid parkides sõbrannadega aega veetmas ja mehed meelepärases kohas jalgpalli vaatamas.

Jalgpall

Nii nagu me siin Eestis ette kujutame, siis jalgpall on tõepoolest enamiku hispaanlaste elu osa. FC Barcelona fännina sai Anna Maria kiiresti aru, et lõunarannikul ei maksa oma eelistust välja näidata, sest siis arvati, et ta on Kataloonia iseseisvuse pooldaja. «Lõunarannikul ollakse Hispaania-meelsed. Seega eelistasid kohalikud pigem Madridi nimekaid jalgpalliklubisid Reali ja Atleticot,» ütles ta.

Oma eelistust jalgpalliklubide suhtes näitavad hispaanlased välja lippe lehvitades, fännisärke, -kotte, -salle ja -mütse kandes. «Neid kantakse ka koolis,» märkis Anna Maria.

Ta täheldas, et ehkki noored ei viitsinud mänge eriti vaadata, siis järgmisel päeval olid nad ikkagi hästi kursis, mis mängus juhtus. «Jalgpallist räägiti pidevalt ja igal pool,» lisas ta.

Kodudes jalgpallimänge ei vaadatud, seda tehti pubides, baarides, klubides. Kohti, kus jalgpalli telekast näidati, leidis väiksemateski kohtades igal sammul. Enamik toidukohti reklaamis mängude vaatamise kellaajaliselt välja.

Anna Marial õnnestus sõita vaatama Meistrite liiga 1/16-mängu Sevilla FC ja Liverpooli vahel. «Piletid Sevilla mängule sain Paide linnameeskonna presidendi Veiko Veskimäe abiga,» märkis ta.

Kohalikud olid üllatunud, et ta sinna pääses, sest kõik pidasid sellisel tasemel mängule pääsu võimatuks.

Sevilla asus Anna Maria kodust ligikaudu 300 kilomeetri kaugusel ja sinna sõita oli kõige soodsam sõidujagamisteenust kasutades. Rongi või bussiga tulnuks reis mitu korda kallim.

Kohad olid Anna Marial ja kaaslaseks olnud trennikaaslasel esireas ja Ragnar Klavan jooksis Liverpooli särgis väljakule avakoosseisus. «See oli mu Hispaanias oldud aja üks suurimaid elamusi. Sellisel tasemel mängu ja nii suurel (üle 40 000 koha) staadionil vaevalt et õnnestub mul niipea näha,» õhkas ta rahulolevalt. «Imetlesin kogu seda mängueelset melu ja sõulikku korraldust.»

Toit

Süüa armastavad hispaanlased palju ja hästi. Hommikut alustas Anna Maria põhiliselt kohvi või teega ning näksis kõrvale küpsist. «Järgmine toidukord oli koolis fooliumisse kaasa pakitud võileib. Minu peres pakiti kaasa oliiviõliga pritsitud ja soolaga maitsestatud saiad,» täpsustas ta.

Suurem söök ootas ees koolist koju jõudes. Siis oli laud lookas. Põhitoit oli riisipõhine paella. Sinna lisati tavaliselt mereande, mida oli kõikvõimalikes variantides ka laual.

Mereannid olid krevetid, karbid, kala, makra, kaheksajalad ja kõikvõimalik muu merest saadav kraam. Sooja toidu kõrvale pakuti alati sooja saia ja värsket salatit, mille põhikoostises olid tomatid ja salatilehed.

Liha söödi ka, kuid Anna Mariale see ei maitsenud, sest oli liiga toores. «Isegi kui palusin rohkem küpsetada, jäi see ikkagi liiga nätske ja käis suus ringi. Ainus liha, mida seal süüa suutsin, oli vinnutatud Serrano või Prosciutto sink,» lausus ta.

Kõige rohkem tundis Anna Maria Hispaanias puudust piimatoodetest ja mustast leivast. «Mingit piima ja sellest tehtud tooteid seal küll oli, kuid need ei maitsenud sugugi nii nagu meil,» lisas ta.

Üllatav oli Anna Mariale see, et põhitoiduained osteti väikestest kodupoodidest ehk siis toidu järel käidi sageli viies-kuues poes. «Supermarketitest osteti vaid magusaid jooke ja meie mõistes rämpstoitu,» täheldas ta.

Õhtuti armastasid inimesed käia väljas söömas. See polnud sugugi kallis ja toidud olid igal pool maitsvad. Silma jäi Anna Mariale ka inimeste päevalilleseemnete lembus. «Neid krõbistati igal pool ja igal ajal,» märkis ta.

Mis sellest kasu oli

Hispaanias veedetud kümne kuuga sai Anna Maria rahuldava hispaania keele oskuse. «Tagantjärele mõistan, et seda keelt räägitakse maailmas palju ning mulle on sellest tulevikus palju kasu,» lausus ta. «Sain oma keeleoskust juba proovida, kui käisin Tallinnas UEFA Supercupil vabatahtlikuks ning rääkisin akrediteerima tulnud hispaanlastega nende emakeeles.»

Anna Maria on rõõmus ka selle üle, et sai endale üle kogu maailma palju uusi sõpru. «Suhtlema olen jäänud paljude teistest riikidest pärit vahetusõpilaste ning sealsete õpilaste, trennikaaslaste, perede ja tuttavatega,» lausus ta. «Samuti sain julguse ja oskuse õppida suhtlema paljude inimestega ning saavutasin iseseisvuse kõikvõimalikus bürokraatlikus asjaajamises.»

Anna Maria sõnas, et tema maailmavaade ja suhtumine Eestisse muutus Hispaanias oluliselt ning ta soovitab kõigil soojalt kusagil kaugemal pikemalt ära käia saamaks aru, et meil Eestis on hea elada.

LOOMAOMANIKE OTSING FACEBOOKIST: SEIKLEVAD KODULOOMAD ANNAVAD HÜLJATUD LOOMADE KÕRVAL LISATÖÖD

Kelle kass mu õuelt läbi kõndis?

KADRI LAUBE

Sotsiaalmeedia gruppides hakkavad silma teated koduloomadest, kes on seiklema läinud. Osa neist jõuab õhtuks koju tagasi, aga kõigil nii hästi ei lähe.

Rikassaare külas elava Maarja Liidemanni noor kass Hitler jäi juuli lõpus kadunuks pärast koduõuel peetud kaklust vana hulkuva kassiga.

Et Liidemann elab metsade vahel, ei osanud ta kassi ka kuskilt kindlast kohast otsida. Pärast mõnda aega looma tagasitulekut oodanud, otsustas Liidemann panna sotsiaalmeedia gruppi «Märgatud Paides» ja «Märgatud Türil» otsingukuulutuse.

Kui Liidemann esimese neist arvutis lahti tegi, oli keegi temast juba ette jõudnud ja kassi hulkumisest Mündi tänaval teada andnud. «Olin üllatunud, kuidas ta oli üle jõe ja läbi metsade seitsme kilomeetri kaugusele jõudnud,» ütles Liidemann.

Hitler jõudis tähelepaneliku sotsiaalmeedia kasutaja abil pärast kolmenädalast seiklust õnnelikult tagasi koju, et pakkuda jälle seltsi Liidemanni lastele Hugole ja Selenele.

Hüljatud kassidega tegeleva MTÜ Pesaleidja Paides tegutsev liige Ene Vaarma tunnistas, et temale ja teistele vabatahtlikele on sotsiaalmeedia asendamatu tööriist, mille abil leitud looma kohta käiva teabega kiiresti kohalikeni jõuda. «Meie põhitöö käibki Facebookis, kui meieni jõuab hulkuma läinud kass, paneme «Märgatud Paides» gruppi kuulutuse üles ja kui omanik varsti välja ei ilmu, siis otsime loomale uue kodu,» lausus ta.

Üks hiljutisi hoolealuseid jõudis Vaarmani just sellesama grupi vahendusel. 21. augustil postitati sinna teade pisikesest hallitriibulisest kassipreilist, kes oli koha sisse võtnud Laial tänaval.

Keegi teda omaks ei tunnistanud ja kass seikles mööda linna edasi, kus ta mõni päev hiljem Eha tänaval grupi järgmise liikme kaamera ette jäi.

Siis võttis üks paidelane ta oma hoole alla, aga et tal polnud võimalust teda pikalt enda juures hoida, hakkas Vaarma talle hoiukodu ja grupi kaudu uut omanikku otsima.

Teave jõudis selle postituste laviini abil lõpuks senise omanikuni ning kass jõudis pärast umbes nädalapikkust seiklust koju tagasi. Aga tingimusega, et saab kiibi ja enam sellist segadust ei tekita, kui ta peaks uuesti rändama minema.

Paide linnas ja Järva vallas kehtivad lemmikloomade pidamise tingimused vastava eeskirjaga. Muuhulgas sätestavad need, et koera või kassi on lubatud pidada vaid elamus ja kinnisel territooriumil, kust loom omal tahtel välja ei pääse.

Samuti peavad loomad olema märgistatud mikrokiibiga ja kantud omavalitsuse lemmikloomade registrisse.

SA Paide Haldus välitööde juht Jaak Alla ütles, et tal on hulkuma läinud loomade omanike kindlakstegemise lihtsustamiseks kiibilugeja.

Rikassaare küla elanike Selene ja Hugo Sooääre rõõmuks jõudis oma vuntside järgi nime saanud kass Hitler pärast kolmenädalast seiklust Facebooki grupi abil koju tagasi.
DMITRI KOTJUH

Tihtipeale sellest kasu pole, sest Alla teada tuleb äärmiselt harva ette seda, et loomale on kiip paigaldatud. «Kui kass on väljas ja kiipi pole, siis meil polegi teha muud, kui ta varjupaika viia,» lisas ta.

Alla on täheldanud, et paljud kuulutused liiguvadki juba sotsiaalmeedias ja koduloomade tabamiseks pole tihtipeale eraldi loomapüüdjat vahelüliks vaja.

Kui nad siiski väljakutse saavad, püüavad nad looma veel ööpäeva Paides kohapeal hoida ja omanikku otsida.

Alla märkis, et sel aastal on ta pidanud tegelema seitsme loomaga, aga kiirem sügisene aeg, mil kassipojad hakkavad lakkadest ja pööningutest nina välja pistma, on alles ees.

Möödunud aastal pidi Paide Haldus tegelema paarikümne loomaga, üle-eelmisel aastal oli tööd rohkem ja neid oli koguni poolesaja ringis.

Paides ja Järva vallas kaduma läinud loomi otsides tasub kohalike kanalite kõrval suhelda ka Tallinnas Sinirebase tänavas tegutseva loomade hoiupaigaga, kellega omavalitsus on lepingu sõlminud.

Türi vald eraldi loomapidamiseeskirja vastu võtnud pole. Siiski on hulkuvate loomade haldamiseks leping Tallinna varjupaigaga, kuid koostööd tehakse ka Viljandi varjupaigaga.

Türi Halduse keskkonnaspetsialist Ott Vilusaar sõnas, et talle tuleb väljakutseid igal nädalal ja aasta jooksul käib tema käest läbi sadakond looma. «Õnnetus olekus loomi on nende hulgas väga vähe, enamik on näiteks kas pulmade või rakettide pärast putku pannud,» ütles ta.

> FACEBOOK ON VARJUPAIGA TÖÖD LIHTSAMAKS TEINUD JA OSAST KOORMUSEST SÄÄSTNUD, KUID MÄRGATUD-GRUPID ON LOOMAKUULUTUSTEST UMBE JOOKSNUD JA INIMESED ON NEIST POSTITUSTEST TÜDINUD.

Ka Vilusaarele annab lisatööd see, et enamikul loomadest pole kiipe. «Heal juhul on kiibid kahel loomal sajast,» märkis ta.

Vilusaar selgitas, et kassid ja halvas seisus koerad viivad nad üldjuhul otse varjupaika, hoolitsetud ja sõbralikke koeri on neil võimalik hoida paar-kolm päeva kohapeal, kuniks valla kodulehe, sotsiaalmeedia ja ajalehe abil omanikku otsitakse. «Tihti saab kuulutuse vaevu üles panna ja juba ongi omanik välja ilmunud,» sõnas ta.

Viljandi loomade varjupaiga juhataja Siiri Mängli meelest ei peaks inimeste esimene käik sõbraliku ja hoolitsetud välimusega looma leides olema see, et nad helistavad varjupaika või omavalitsusse. «Natuke võiks enne omal käel detektiivitööd teha, aga kui sellel tulemust pole, siis päris omale võõrast looma jätta ei tohi,» ütles ta.

Mängli nõustus, et Facebook on varjupaiga tööd lihtsamaks teinud ja osast koormusest säästnud, kuid märgatud-grupid on loomakuulutustest umbe jooksnud ja inimesed on neist postitustest tüdinud.

«Päris igal juhul ei tasu seal uurida, kelle kass nüüd õue pealt läbi kõndis. Kuulutused tasub üles panna siis, kui nad on natuke kauem ula peal olnud,» soovitas ta.

Mänglile on silma jäänud, et kõige aktiivsemalt annavad hulkuvatest loomadest teada noored sellest põlvkonnast, kes läbisid kümne aasta eest õppeasutustes tehtud koolitusprogrammi «Mulgid loomade eest».

Kuigi pealkiri viitab, justkui hõlmanuks see Viljandimaad, oli sinna kaasatud ka osa Järvamaa ja Jõgevamaa haridusasutustest.

Varjupaiga töötajad käisid koolituse käigus haridusasutustes rääkimas kodututest loomadest ja sellest, kuidas ja millal tuleks varjupaigaga suhelda. «See toimis väga hästi, neil on väikesest peale pisik sisse antud, et kui on hulkuv loom, siis ei kõnni lihtsalt mööda, vaid tuleb midagi ette võtta,» ütles Mängli.

Mängli kogemus näitab, et inimesed ei oska alati oma kaduma läinud looma õigetest kohtadest otsida.

Ta tõi näiteks juhtumi, kus inimene tuli varjupaika koera võtma, sest eelmine kadus kaks aastat tagasi ära.

Kui Mängli uuris, millise loomaga tegu oli, tuli välja, et koer käis varjupaigast läbi ja oli juba aasta aega elanud uue omaniku juures.

Mängli ütlust mööda võib vahel olla tulemusteta otsingu taga see, et loom leitakse tema kadumamineku kohast väga kaugelt ja siis ei pruugita pöörduda õige piirkonna varjupaiga, omavalitsuse või teabekanalite poole.

Esmaspäev 3. september

etv

06.55 Terevisioon
09.10 Rannahotell*
10.00 Terevisioon*
12.10 Doktor Martin
13.00 Noor inspektor Morse: Kooda*
14.30 Chesteri loomaaed*
15.25 Teaduspalavik: Salasilm
15.55 See on EÕM
16.25 Eesti mäng
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Õnne 13 (Eesti 2000)
17.30 Elu lugu: Hobusekasvataja Sonja-Hilli Torn
17.40 Rannahotell
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Areeni varjus
20.30 Osoon (S)
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Välisilm
22.15 Dok Brexit tähendab Brexitit
23.10 Häälega merele
23.40 Ringvaade*
00.40 Doktor Martin*

2

06.45 Hommik!
08.15 Kass Oggy ja prussakad
08.30 Hommik!*
10.30 Armastuse nimel*
11.30 Kodus ja võõrsil
12.00 Teleaasta tipphetked
13.30 Kanal 2 uus hooaeg*
14.00 Tüdruk nimega Elif
15.00 Ettevaatust ingliga
16.00 Armastuse nimel
17.00 Hingesugulased
18.30 Reporter
20.00 Meie suvi iraanlastega
21.00 25 aastat Kanal 2
21.30 Mf San Andreas
23.50 "Reporteri" kuraditosin
00.50 NCIS Los Angeles
01.40 Mf Hommikune seksišokk*
03.15 Reporter*
04.30 Hingesugulased*
05.40 Eetriapsud 2017

3 VIASAT

06.15 Animasarjad
08.05 Minu köök on parim*
09.25 Võimalik vaid Venemaal*
09.50 Kirgede torm*
10.55 Vaprad ja ilusad*
11.25 Top Shop
11.40 Minu köök on parim*
13.00 Kättemaksukontor*
15.05 Pettus
16.00 Vaprad ja ilusad
16.30 Kirgede torm
17.35 Minu köök on parim
19.00 Seitsmesed
20.00 Kuuuurija
21.00 Võimalik vaid Venemaal
21.30 Lõks
22.30 Mf Raudmees 3
01.05 Kurjuse kannul: juhtumid võõrsil
02.00 Kuidas mõrvast puhtalt pääseda
02.45 Lõks*
03.35 Kuuuurija*
04.20 Võimalik vaid Venemaal*

etv2

07.00 Animasarjad
08.50 Piip ja Tuut teevad pannkooke **09.00** Eesti lood* **09.30** Kersna Koreas* **10.00** Värvimuusika: Tanel Padar ja Karl-Erik Taukar bändidega **11.00** Eesti TOP 7* **11.39** ERR.ee uudised **14.55** Muusika! **15.30** Uus Tase **15.55** Muusika! **16.30** Animasarjad **18.00** Lastetuba **18.15** Lotte lood **18.50** Animasarjad **19.15** AK (viipek) **19.20** Kultuuriuudised **19.30** Vladivostok **20.00** Elu allpool nulli: Sügis – külluse aeg **20.45** Asja lood: Vanaisa telefon **21.00** ehh, uhhuduur **21.30** Dok 14 käänet **22.55** Vladivostok* **23.20** ehh, uhhuduur* **23.45** Westworld: Kahekojaline meel*

6

09.30 Kodu keset linna* **10.00** Kutsuge Cobra 11* **11.00** Viikingid* **12.55** Peaaegu geniaalne* **13.10** Top Shop **13.25** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** NCIS kriminalistid **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** Tähevärav SG-1 **18.00** Perepea 14* **18.30** Simpsonid* **19.00** Suure paugu teooria **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Peaaegu geniaalne **21.30** Mf Percy Jackson ja Koletiste meri **23.35** Suure paugu teooria* **00.30** Tähevärav SG-1* **01.25** NCIS kriminalistid*

11

07.00 Tüdruk nimega Elif*
08.00 Vana silla saladus*
09.00 Kodus ja võõrsil*
09.30 Armastuse maitse **10.30** Hommik!* **12.25** Top Shop **12.40** Purunenud elud **13.35** Kus sa oled? **14.05** Aedniku aabits **16.05** Totakate võistluste MM* **17.00** Tüdruk nimega Elif **18.00** Vana silla saladus **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Eestlane igas sadamas **20.30** Mf Lõputu armastus **22.35** Vallaline kaunitar **00.20** Aadam otsib Eevat **02.00** Reporter* **03.15** Aadam otsib Eevat*

K12

07.00 Suvereporter+ **08.00** Vormel 1 maailmas* **08.30** Vormel 1: kokkuvõte* **09.30** Brooklyni jaoskond* **10.00** Lindmeeste lend* **11.00** Jälgi jätmata* **11.50** SR* **12.00** Mf Asteroid* **13.45** Eetriapsud 2017 **14.00** Kärakavennad **14.55** Spordireporter (SR) **15.00** Jälgi jätmata **15.55** SR* **16.00** Tuvikesed **16.30** Brooklyni jaoskond **17.00** Kelgukoerad **18.00** Kaks ja pool meest **18.55** SR* **19.00** Lindmeeste lend **20.00** Ekstreemne sõit **20.30** NCIS Los Angeles **21.30** Kriminaalne Venemaa **22.30** Venemaa kõige karmimad vanglad

Teisipäev 4. september

etv

06.55 Terevisioon
09.10 Rannahotell*
10.00 Terevisioon*
12.10 Doktor Martin
13.00 Tööröökikud*
13.30 Eesti lood: Õuemängud
14.00 Islandi taluköök*
14.20 Mängime veel!
15.20 3 hitti: Must-valge armastus
15.30 Osoon (S)*
16.00 Eesti lipp ümber Kuuba
16.30 Eesti mäng
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Õnne 13 (Eesti 2000)
17.30 Elu lugu: Kloun Sergei Fatkin
17.40 Rannahotell
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Suud puhtaks
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Esimene stuudio
22.05 Pulss: Mõistatus
22.55 Unustatud rahvaste jälgedes
23.45 Ringvaade*

2

06.45 Hommik!
08.15 Kass Oggy ja prussakad
08.30 Hommik!*
10.30 Armastuse nimel*
11.30 Kodus ja võõrsil
12.00 Meie suvi iraanlastega*
13.00 "Reporteri" kuraditosin*
14.00 Tüdruk nimega Elif
15.00 Ettevaatust ingliga
16.00 Armastuse nimel
17.00 Hingesugulased
18.30 Reporter
20.00 Radar
21.00 Krimi
21.30 Mf 47 meetri sügavuses
23.20 Inimsööjate saar
00.30 NCIS Los Angeles
01.20 Mf San Andreas*
03.10 Reporter*
04.25 Hingesugulased*
05.35 Eetriapsud 2017

3 VIASAT

06.15 Animasarjad
08.05 Minu köök on parim*
09.25 Võimalik vaid Venemaal*
09.50 Kirgede torm*
10.55 Vaprad ja ilusad*
11.25 Top Shop
11.40 Minu köök on parim*
13.00 Kuuuurija*
14.05 Lõks*
15.05 Pettus
16.00 Vaprad ja ilusad
16.30 Kirgede torm
17.35 Minu köök on parim
19.00 Seitsmesed
20.00 Sotid selgeks! Uus hooaeg!
20.30 Suletud uste taga
21.30 Padjaklubi
22.30 Mf Pärsia prints: ajaliiv
00.55 CSI Küber
01.50 NCIS kriminalistid
02.35 Padjaklubi *
03.25 Suletud uste taga*

etv2

07.00 Animasarjad
08.15 Lastetuba* **08.25** Animasarjad **09.00** Ringvaade* **10.00** Eesti mäng* **10.30** Sadam otsib meremeest* **11.00** LIVEstonia **11.30** ERR.ee uudised **14.55** Muusika! **15.30** Uus Tase **15.55** Muusika! **16.30** Animasarjad **18.00** Lastetuba: Kollane sügis **18.15** Lotte lood **18.50** Animasarjad **19.15** AK (viipek) **19.20** Kultuuriuudised **19.30** Vladivostok **20.00** Igapäevased imed **21.00** ehh, uhhuduur **21.30** 4x4. Kaukaasia **22.30** dokkaader. Lapsepõlv lastele tagasi – mängud looduses **23.20** Vladivostok* **23.45** ehh, uhhuduur* **00.15** Eesti TOP 7

6

09.30 Kodu keset linna* **10.00** Kutsuge Cobra 11* **11.00** Mf Percy Jackson ja Koletiste meri* **13.10** Top Shop **13.25** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** NCIS kriminalistid **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** Tähevärav SG-1 **18.00** Perepea* **18.30** Simpsonid* **19.00** Suure paugu teooria **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Peaaegu geniaalne **21.30** Mf Forrest Gump **00.25** Suure paugu teooria* **01.20** Tähevärav SG-1* **02.15** NCIS kriminalistid* **03.05** Kodu keset linna*

11

07.00 Tüdruk nimega Elif*
08.00 Vana silla saladus*
09.00 Kodus ja võõrsil*
09.30 Armastuse maitse **10.30** Hommik!* **12.25** Top Shop **12.40** Purunenud elud **13.35** Kus sa oled? **14.05** Mf Lõputu armastus* **16.00** Eestlane igas sadamas* **17.00** Tüdruk nimega Elif **18.00** Vana silla saladus **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Meie suvi iraanlastega* **20.30** Kriminaalsed kirbuturulood: Väga keskaegne mõrv **22.25** Vallaline kaunitar **00.10** Aadam otsib Eevat **01.10** Armastuse saar

K12

07.00 Reporter* **08.30** Brooklyni jaoskond* **09.00** Kärakavennad* **10.00** Lindmeeste lend* **11.00** Jälgi jätmata* **11.50** SR* **12.00** Kriminaalne Venemaa* **13.00** Venemaa kõige karmimad vanglad* **14.00** Kärakavennad **14.55** Spordireporter (SR) **15.00** Jälgi jätmata **15.55** SR* **16.00** Tuvikesed **16.30** Brooklyni jaoskond **17.00** Kelgukoerad **18.00** Kaks ja pool meest **18.55** SR* **19.00** Kontor **20.00** Ekstreemne sõit **20.30** NCIS Los Angeles **21.30** Mf Viimane Vegas **23.35** Kaks ja pool meest* **00.30** NCIS Los Angeles*

Kolmapäev 5. september

etv

06.55 Terevisioon
09.10 Rannahotell*
10.00 Terevisioon*
12.10 Doktor Martin
13.00 Borg/McEnroe*
14.50 Ehitades Eestit: Vivat, academia!
15.50 Eesti lipp ümber Kuuba
16.20 Eesti mäng
16.50 Laulu lugu: Oma laulu ei leia ma üles
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Õnne 13 (Eesti 2000)
17.30 Elu lugu: Vello Lään
17.40 Rannahotell
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Pealtnägija
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Esimene stuudio
22.05 Simon Reeve'iga palverännakul
23.05 Eesti lood: Lihast ja luust
23.35 Ringvaade*
00.40 Doktor Martin*

2

06.45 Hommik!
08.15 Kass Oggy ja prussakad
08.30 Hommik!*
10.30 Armastuse nimel*
11.30 Kodus ja võõrsil
12.00 Radar*
12.55 Inimsööjate saar*
14.00 Tüdruk nimega Elif
15.00 Ettevaatust ingliga
16.00 Armastuse nimel
17.00 Hingesugulased
18.30 Reporter
20.00 Suur lotokolmapäev
21.00 Inga Lunge põrsapõli
21.30 Pilvede all
22.30 Laura müsteeriumid
23.25 Chicago tuletõrje: Uus hooaeg!
00.20 NCIS Los Angeles
01.10 Mf 47 meetri sügavuses*
02.40 Reporter*
03.55 Hingesugulased*

3 VIASAT

06.15 Animasarjad
08.05 Minu köök on parim*
09.25 Võimalik vaid Venemaal*
09.50 Kirgede torm*
10.55 Vaprad ja ilusad*
11.25 Top Shop
11.40 Minu köök on parim*
13.00 Suletud uste taga*
14.05 Padjaklubi*
15.05 Pettus
16.00 Vaprad ja ilusad
16.30 Kirgede torm
17.35 Minu köök on parim
19.00 Seitsmesed
20.00 Kuni mägi meid lahutab
21.00 Võimalik vaid Venemaal
22.00 Reis Siberi südamesse: Baikal
22.30 Top Gear: võidusõidud
23.35 Kondid
00.35 Prooviabielu
01.35 Kuni mägi meid lahutab*
02.25 Võimalik vaid Venemaal*

etv2

07.00 Animasarjad **08.15** Lastetuba* **08.25** Animasarjad **09.00** Ringvaade* **10.00** Eesti mäng* **11.00** Esimene stuudio **11.27** ERR.ee uudised **14.55** Muusika! **15.30** Uus Tase **15.55** Muusika! **16.30** Animasarjad **18.00** Lastetuba **18.15** Lotte lood **18.45** Animasarjad **19.15** AK (viipek) **19.20** Kultuuriuudised **19.30** Vladivostok **20.00** Kataloonia otsustavad päevad **20.55** EV100. Leiutades Eestit **21.00** Ajumängud: Näha tähendab uskuda **21.20** EV100. Eesti kultuur Euroopa lavadel: Trad.Attack! **21.30** Maailma kino: Ruut **23.55** Vladivostok* **00.20** Klass: elu pärast: Meie, ellujäänud

6

09.00 Kodu keset linna* **09.30** Kutsuge Cobra 11* **10.30** Mf Forrest Gump* **13.25** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** NCIS kriminalistid **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** Tähevärav SG-1 **18.00** Perepea* **18.30** Simpsonid* **19.00** Suure paugu teooria **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Maailma naljakaimad videod **21.30** Mf Wolverine **00.00** Suure paugu teooria* **00.55** Tähevärav SG-1* **01.50** NCIS kriminalistid* **02.40** Kodu keset linna* **03.05** Seitsmesed

11

07.00 Tüdruk nimega Elif*
08.00 Vana silla saladus*
09.00 Kodus ja võõrsil*
09.30 Armastuse maitse **10.30** Hommik!* **12.25** Top Shop **12.40** Purunenud elud **13.35** Kus sa oled? **14.05** Kriminaalsed kirbuturulood* **16.00** Meie suvi iraanlastega* **17.00** Tüdruk nimega Elif **18.00** Vana silla saladus **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Kohe näha, et vanad sõbrad **20.30** Mf Seksisemud **22.45** Vallaline kaunitar **00.30** Aadam otsib Eevat **01.30** Armastuse saar **02.25** Reporter*

K12

07.00 Reporter* **08.30** Brooklyni jaoskond* **09.00** Kärakavennad* **10.00** Su nädal kõlab tuttavalt* **11.00** Jälgi jätmata* **11.50** SR* **12.00** Mf Viimane Vegas* **14.00** Kärakavennad **14.55** Spordireporter (SR) **15.00** Jälgi jätmata **15.55** SR* **16.00** Tuvikesed **16.30** Brooklyni jaoskond **17.00** Kelgukoerad **18.00** Kaks ja pool meest **18.55** SR* **19.00** Kontor **20.00** Ekstreemne sõit **20.30** NCIS Los Angeles **21.30** Ameerika titaanid **22.30** Dok Võidujooks Kuule **23.30** Kaks ja pool meest* **00.30** NCIS Los Angeles*

Neljapäev 6. september

etv

06.55 Terevisioon
09.10 Rannahotell*
10.00 Terevisioon*
12.10 Doktor Martin: Usk
13.00 Pealtnägija (S)*
13.50 Suud puhtaks*
14.50 Elu Victoria ajastu talus*
15.50 Eesti lipp ümber Kuuba
16.20 Eesti mäng
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Õnne 13 (Eesti 2000)
17.30 Laulu lugu: Kolm tenorit
17.40 Rannahotell
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Sajand kunstiülikooli
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Esimene stuudio. Uus mahukas debatisaade, kus avatakse erinevaid päevakajalisi teemasid
22.05 Lahku
23.00 Areeni varjus*
23.30 Ringvaade*
00.30 Doktor Martin: Usk*

2

06.45 Hommik!
08.15 Kass Oggy ja prussakad
08.30 Hommik!*
10.30 Armastuse nimel*
11.30 Kodus ja võõrsil
12.00 Suur lotokolmapäev*
13.00 Pilvede all*
14.00 Tüdruk nimega Elif
15.00 Ettevaatust ingliga
16.00 Armastuse nimel
17.00 Hingesugulased
18.30 Reporter
20.00 Laula mu laulu suvetuur 2018
22.45 Mf Miljon moodust Läänes kärvata
01.05 NCIS Los Angeles
01.55 Laura müsteeriumid*
02.40 Chicago tuletõrje* Päästjad kut
03.25 Reporter*
04.35 Hingesugulased*
05.45 NCIS Los Angeles*

3 VIASAT

06.15 Animasarjad
08.05 Minu köök on parim*
09.25 Võimalik vaid Venemaal*
09.50 Kirgede torm*
10.55 Vaprad ja ilusad*
11.25 Top Shop
11.40 Minu köök on parim*
13.00 Kuni mägi meid lahutab*
14.05 Võimalik vaid Venemaal*
15.05 Pettus
16.00 Vaprad ja ilusad
16.30 Kirgede torm
17.35 Minu köök on parim
19.00 Seitsmesed
20.00 Su nägu kõlab tuttavalt: Kuldse hooaja ootuses
21.30 Kättemaksukontor
22.40 Mf 21 Jump Street
01.00 Mf Kuum tagaajamine
02.50 Quantico
03.35 Graceland
04.15 Võimalik vaid Venemaal*

etv2

07.00 Animasarjad **08.15** Lastetuba* **08.30** Animasarjad **09.00** Ringvaade* **10.00** Eesti mäng* **10.30** Ajumängud* **10.55** Esimene stuudio* **11.21** ERR.ee uudised **14.55** Muusika! **15.30** Uus Tase **15.55** Muusika! **16.30** SAnimasarjad **18.00** Lastetuba **18.15** Lotte lood **18.40** Animasarjad **19.15** AK (viipek) **19.20** Kultuuriuudised **19.30** Vladivostok **20.00** AegRuum **20.55** Kauged reisid: Elu Marsil **21.00** Ajumängud: Veenmise jõud **21.25** EV100. Eesti kultuur Euroopa lavadel: Eesti filmipäevad **21.30** Noor paavst **23.20** Vladivostok* **23.45** dokkaader. Lapsepõlv lastele tagasi – mängud looduses*

6

09.05 Kodu keset linna* **09.35** Kutsuge Cobra 11* **10.35** Mf Wolverine* **13.10** Top Shop **13.25** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** NCIS kriminalistid **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** Tähevärav SG-1 **18.00** Perepea* **18.30** Maailma naljakaimad videod* **18.50** OTSE: Korvpalli rahvusmeeskonna kontrollmäng. Eesti – Belgia **21.00** Maailma naljakaimad videod **21.30** Mf Öö kutse **23.55** Perepea **00.25** Simpsonid **00.50** Mick **01.20** Tähevärav SG-1* **02.15** NCIS kriminalistid*

11

07.00 Tüdruk nimega Elif*
08.00 Vana silla saladus*
09.00 Kodus ja võõrsil*
09.30 Armastuse maitse **10.30** Hommik!* **12.25** Top Shop **12.40** Purunenud elud **13.35** Kus sa oled? **14.00** Mf Seksisemud* **16.05** Kohe näha, et vanad sõbrad* **17.00** Tüdruk nimega Elif **18.00** Vana silla saladus **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Pilvede all* **20.30** Saatuslik veetlus **21.30** Naistevangla **22.30** Vallaline kaunitar **00.15** Probleemid magamistoas **01.10** Armastuse saar **02.05** Reporter*

K12

07.00 Reporter* **08.30** Brooklyni jaoskond* **09.00** Kärakavennad* **10.00** Kelgukoerad **11.00** Jälgi jätmata* **11.50** SR* **12.00** Ameerika titaanid* **13.00** Dokiõhtu – Võidujooks Kuule* **14.00** Kärakavennad **14.55** SR* **15.00** Jälgi jätmata **15.55** SR* **16.00** NCIS Los Angeles **17.00** Tuvikesed **17.30** Brooklyni jaoskond **18.00** Kaks ja pool meest **18.55** SR* **19.00** Kontor **20.00** Vormel 1 maailmas **20.30** Baarikubjas **21.30** Surmarelv **23.30** Kaks ja pool meest* **00.30** NCIS Los Angeles* **01.20** Kelgukoerad*

Reede 7. september

etv

06.55 Terevisioon
09.10 Rannahotell*
10.00 Terevisioon*
12.10 Doktor Martin
13.00 Midsomeri mõrvad
14.30 Sein
14.50 Lahku*
15.40 EV100. Leiutades Eestit*
15.50 Üks koorilaul: Hüppenööri laul*
15.55 Eesti lipp ümber Kuuba
16.25 Hakkab jälle pihta: Kaini kasvatus
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Õnne 13 (Eesti 2000)
17.40 Rannahotell
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Reis ümber Eesti
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Krimireede: Hercule Poirot: Kolmas tüdruk
23.15 Pealtnägija (S)*
00.10 Ringvaade*
01.10 Doktor Martin*

2

06.00 Inga Lunge põrsapõli*
06.30 Kass Oggy ja prussakad
06.45 Hommik!
08.15 Kass Oggy ja prussakad
08.30 Hommik!*
10.30 Armastuse nimel*
11.30 Laula mu laulu suvetuur 2018*
14.00 Tüdruk nimega Elif
15.00 Ettevaatust ingliga
16.00 Armastuse nimel
17.00 Hingesugulased
18.30 Reporter
20.00 Mf Üheksa elu
21.45 Mf Rünnak 13. jaoskonnale
00.00 Totakate võistluste MM
00.55 Mf Miljon moodust Läänes kärvata*
02.50 Reporter*
04.05 Hingesugulased*
05.15 Totakate võistluste MM*

3 VIASAT

06.15 Animasarjad
08.05 Minu köök on parim*
09.25 Võimalik vaid Venemaal*
09.50 Kirgede torm*
10.55 Vaprad ja ilusad
11.25 Top Shop
11.40 Minu köök on parim
13.00 Kättemaksukontor*
14.05 Papad mammad
15.05 Pettus
16.00 Vaprad ja ilusad
16.30 Kirgede torm
17.35 Minu köök on parim
19.00 Seitsmesed
20.00 Mf Kariibi mere piraadid: Musta Pärli needus
22.55 Mf Legend kõige halvemast ankrumehest
01.10 Hawaii 5-0
02.00 Mf Pärsia prints: ajaliiv*
04.00 Kättemaksukontor*
04.50 Seitsmesed

etv2

07.00 Animasarjad **08.15** Lastetuba* **08.30** Animasarjad **09.00** Ringvaade* **10.00** Eesti mäng* **10.30** Ajumängud: Veenmise jõud* **10.55** Esimene stuudio* **11.18** ERR.ee uudised **14.55** Muusika! **15.30** Uus Tase **15.55** Muusika! **16.30** Animasarjad **18.00** Lastetuba: Meisterdame Mariga **18.15** Lotte lood: Kivide keel **18.40** Animasarjad **19.15** AK (viipek) **19.20** Kultuuriuudised **19.30** Vladivostok **20.00** Dok Deepwater Horizoni jälil **20.50** Tagasi väljakule. UEFA Rahvuste Liiga **21.20** Kauged reisid: Kuu tuhat palet **21.30** Mf Tõrksa taltsutus **23.15** Vladivostok* **23.35** Maailma kino: Ruut*

6

09.10 Kodu keset linna* **09.45** Kutsuge Cobra 11* **10.45** Mf Öö kutse* **13.10** Top Shop **13.25** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** NCIS kriminalistid **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** Tähevärav SG-1 **18.00** Perepea* **18.30** Maailma naljakaimad videod* **18.50** OTSE: Korvpalli rahvusmeeskonna kontrollmäng. Eesti – Belgia **21.00** Maailma naljakaimad videod **21.30** Mf Jackass 2.5 **22.55** Perepea **23.25** Simpsonid **23.55** Mick **00.25** Tähevärav SG-1* **01.20** NCIS kriminalistid*

11

07.00 Tüdruk nimega Elif*
08.00 Vana silla saladus*
09.00 Kodus ja võõrsil*
09.30 Armastuse maitse **10.30** Hommik!* **12.25** Top Shop **12.40** Purunenud elud **13.35** Kus sa oled? **14.05** Saatuslik veetlus* **15.00** Kolm meest ja beebid **16.00** Pilvede all* **17.00** Tüdruk nimega Elif **18.00** Vana silla saladus **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Kanal 2 uus hooaeg **20.00** 25 aastat Kanal 2* **20.30** Mf Peab armastama koeri **22.30** Vallaline kaunitar **00.15** Alasti ahvatlus **01.15** Armastuse saar

K12

07.00 Reporter* **08.30** Brooklyni jaoskond* **09.00** Kärakavennad* **10.00** Kelgukoerad **11.00** Jälgi jätmata* **11.50** SR* **12.00** Surmarelv **14.00** Kärakavennad **14.55** Spordireporter (SR) **15.00** Baarikubjas* **15.55** SR* **16.00** NCIS Los Angeles **17.00** Tuvikesed **17.30** Brooklyni jaoskond **18.00** Kaks ja pool meest **18.55** SR* **19.00** Kontor **20.00** Maailmaspordi kokkuvõte **20.30** Baarikubjas **21.30** Mf Aeglane lääs **23.30** Kaks ja pool mees* **00.30** NCIS Los Angeles* **01.20** Kelgukoerad*

Laupäev 8. september

etv

07.30 Ringvaade*
08.25 Üks koorilaul: Ave Maris Stella tsüklist "7 laulu Neitsi Maarjale"
08.35 Reis ümber Eesti*
09.30 Õnne 13 (Eesti 2018)
10.00 Maahommik
10.45 Oma kodu
11.20 Unistuste aiad
12.05 Areeni varjus*
12.35 Pealtnägija (sub)*
13.35 Hercule Poirot: Kolmas tüdruk*
15.10 Mf Keskpäevane praam
16.25 Pulss: Mõistatus*
17.15 Hingemaa
18.25 Üks lugu: Vello Salo
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Dok Elevandipere ja mina
19.35 Islandi taluköök
20.00 Maailma dirigent Neeme Järvi
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport
21.30 UEFA Rahvuste liiga. Eesti – Kreeka
00.00 Tujurikkuja 2011 – rahva valik
00.45 Õine administraator*

2

06.15 Jo Frost
08.00 Top Shop
08.15 Animasarjad
10.10 Kanal 2 uus hooaeg*
10.40 Hooaeg
11.30 Rooli võim
12.00 Meie aasta Austraalias
12.30 Meie aasta Austraalias
13.00 Radar*
14.00 Meie suvi iraanlastega*
15.00 Pilvede all*
16.00 Inga Lunge põrsapõli*
16.30 25 aastat Kanal 2*
17.00 Mf Justin ja vaprad rüütlid
19.00 Reporter+
19.35 Ameerika talent
21.25 Mf Seks ja linn
00.20 Mf Rünnak 13. jaoskonnale*
02.20 Armastuse saar
03.10 Mf Seks ja linn*
05.30 Eetriapsud 2017

3 VIASAT

06.30 Simpsonid
07.25 Animasarjad
09.00 Simpsonid*
10.00 Hommiku maitsed
10.30 Kullapalaviku radadel
11.00 Buduaar
11.30 Nurgakivi
12.00 Kättemaksukontor*
13.05 Me armastame Eestit
14.40 Lõks*
15.50 Midsomeri mõrvad: Väikesed õnnistused
17.55 Kuni mägi meid lahutab*
19.00 Seitsmesed
19.30 Mf Turbo
21.30 Mf Ristunud teed
00.10 Mf Sild
02.00 Lõks*
02.50 Midsomeri mõrvad*
04.45 Nurgakivi*
05.10 Seitsmesed
05.40 Kuni mägi meid lahutab*

etv2

07.30 Animasarjad **09.00** Operatsioon Ai **09.30** Animasarjad **09.45** Piip ja Tuut köögis **10.15** Koolitants 2018: Finaal **11.00** Igapäevased imed* **11.55** AegRuum* **12.50** Prantsuse kunst **13.40** Uus Tase* **14.45** Lapsed suures spordis **15.15** Maailm täis lõhnu **16.05** 4x4. Kaukaasia* **17.00** Mf Sipelgapoiss 3 **18.25** Animasarjad **18.45** Väikelinna detektiivid **19.15** AK (viipek) **19.30** Elu allpool nulli* **20.15** Retrokraan. 55 – mis siis! **20.45** Retrokraan. ETV Huumori kuld **21.15** Retrokraan. Saatevigad **21.30** Rootsi armastuse teooria **22.45** Dok Deepwater Horizoni jälil* **23.35** Mf Tõrksa taltsutus*

6

07.00 Meie Russia **11.35** Mf Jackass 2.5* **13.00** Värskelt maabunud **13.30** Ninjasõdalased **14.00** Backstrom **15.00** Legendid **16.00** Moodne perekond **16.30** Üksi **17.30** Noored mutandid **18.30** Ninjasõdalased **19.00** Proovisõit **19.30** Rammumeeste sari 2018, I etapp **20.30** Simpsonid **21.00** Top Gear **22.05** Mf Paranormaalne aktiivsus 5: märgistatud **23.50** Ameerika õudukas: värdjatsirkus: Tupperware'i peo veresaun **00.45** Rammumeeste sari 2018, I etapp* **01.40** Backstrom*

11

05.35 Mf Rosamunde Pilcher: Täiesti ootamatult **07.20** Meie Charly **08.15** Top Shop **08.30** Trennispikker **09.00** Mudilaste saladused **10.00** Mf Tarzan **12.00** Minu kodu on parim **14.40** Mf Peab armastama koeri* **16.35** Mf Meie lapsehoidja on miljonär **18.30** Ameerika talent **20.30** Müstilised lood **21.30** Mf Lena Lorenz: Jäljetult kadunud **23.30** Näitlemise meistriklass **00.30** Reporter+* **01.00** Tippkokk **02.00** Müstilised lood* **02.50** Teekond Araratile **04.00** Teleapsud

K12

05.20 Hubert & Staller **07.00** Reporter* **08.30** Kaks kanget Lõuna-Ameerikas **09.30** Galileo **10.30** Maailmaspordi kokkuvõte* **11.00** Radar* **12.00** Freestyle suusatamise MK-etapp Cardronas. Naiste BigAir **13.30** Ränk sööst **14.05** Mf Aeglane lääs* **16.00** Ränk sööst **16.30** Kontor* **18.30** Chicago tuletõrje: Jumal on rääkinud **19.30** Raamatukoguhoidjad **20.30** Autosaade Grip – otse Saksamaalt **21.30** Mf Paanikatuba **23.50** Vietnami sõda **00.55** Särgid ja värgid **01.25** Postimees

Pühapäev 9. september

etv

07.30 Osoon (S)*
08.00 Dok Pildipüüdjad
09.00 Tähendamisi
09.05 Prillitoos
10.00 Hommik Anuga
11.15 Tööröökikud
11.45 Simon Reeve'iga palverännakul
12.45 Dok Elevandipere ja mina*
13.35 Klassikatähed 2018: Finaal
15.00 Unustatud rahvaste jälgedes*
15.50 Ehitades Eestit: Vivat, academia!*
16.50 Foyle'i sõda: Sakslanna
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Tsaariide impeerium: Romanovite Venemaa
19.45 Uue aja asjad: Õpilased ja õpetajad
20.00 Chesteri loomaaed
20.50 EV100. Leiutades Eestit
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm: Nädal
21.40 Sport
22.00 Õine administraator
22.45 Midsomeri mõrvad*
00.15 Maailma dirigent Neeme Järvi*

2

06.10 Meie aasta Austraalias: Kuidas läbida 14563km*
07.00 Mr Bean
08.15 Mf Justin ja vaprad rüütlid*
10.15 Mf Üheksa elu*
11.55 Laula mu laulu suvetuur 2018*
14.40 "Laula mu laulu" suvetuur 2017
17.10 Politseiakadeemia
18.05 Politseiakadeemia
19.00 Reporter+
19.35 Intriigikogu
20.05 Mf Kadunud maa
22.10 Mf Mad Max: Raevu tee
00.30 Mf Kadunud maa*
02.15 Armastuse saar*
03.05 Ameerika talent*
04.30 Jo Frost: lapsehoidja ringreisil*
05.20 Intriigikogu*
05.45 Reporter+*

3 VIASAT

06.30 Simpsonid
07.25 Teismelised ninjakilpkonnad
07.50 Käpapatrull
08.20 Grizzy ja lemmingid
08.35 Käpapatrull*
09.00 Simpsonid*
10.00 Mf Turbo*
11.55 Padjaklubi*
12.55 Me armastame Eestit
14.25 Tõeline Eesti mees
15.20 Stop!
15.50 Midsomeri mõrvad
17.55 Kättemaksukontor*
19.00 Seitsmesed
19.30 Mf Pruudi isa 2
21.40 Mf BOND: 007: Casino Royale
00.40 Mf 21 Jump Street*
02.50 Politseipere
03.30 S.H.I.E.L.D.i agendid
04.10 Tõeline Eesti mees*
05.00 Seitsmesed

etv2

07.30 Animasarjad **09.00** Mf Sipelgapoiss 3* **10.20** Susapusa Okidos* **10.30** Väikelinna detektiivid* **11.00** Prantsuse kunst **11.55** Dok 14 käänet* **13.20** Uus Tase* **14.05** Eesti TOP 7* **14.55** Mf Stiilipidu **16.40** Elu lugu **16.50** Piip ja Tuut hoiavad Eesti lippu kõrgel **17.00** Operatsioon Ai* **17.30** Animasarjad **18.00** Piip ja Tuut köögis* **18.25** Animasarjad **18.45** Väikelinna detektiivid **19.15** AK (viipek) **19.30** Teemaõhtu: Anne Erm 75. Tähelaev **20.40** Reet Linna intervjuu **21.00** Jazzkaar 25 **21.25** Jazzkaar 2018 **22.45** MI: Jazzmuusika noored ja vanad **23.10** Jazziauhind 2015 **00.10** Meie viisid

6

06.50 Meie Russia **11.00** Värskelt maabunud* **11.30** Noored mutandid* **13.30** Ninjasõdalased **14.00** Backstrom **15.00** Legendid **16.00** Moodne perekond **16.30** Salatoimikud **17.30** Noored mutandid **18.30** Üksi **19.30** Totaalne muutumine: kodueri **20.30** Simpsonid **21.00** Viikingid **23.00** Autoralli MM/WRC. Türgi rallipäevik **23.35** Top Gear* **00.40** Kuidas mõrvast puhtalt pääseda **01.35** Ameerika õudukas: värdjatsirkus* **02.25** Backstrom* **03.15** Seitsmesed

11

05.35 Mf Lena Lorenz: Jäljetult kadunud* **07.20** Meie Charly **08.15** Top Shop **08.30** Trennispikker **09.00** Jamie 15 minuti road **09.30** Jamie 30 minuti road **10.00** Hooaeg* **10.50** Õhtusöök kahele **15.40** Mf Tarzan* **17

KINNISVARA

Anda üürile **äripind Paide kesklinnas** Pikk 2. Üldpind 175 m², I korrus. Ruumide rendihind on 10 €/m² + km. Kontakt tel 5624 7501. Kuulutse link: www.kv.ee/3066946

Anda üürile **äripind toitlustusasutusele** Paides Parkali 18, üür 400 € kuus + km. 1. korrus, üldpind 223 m². Kontakt tel 5624 7501. Kuulutuse link: www.kv.ee/3067441

Metsa- ja põllumaa ost Järvamaal. Info 529 2037, rain@silvanus.ee, OÜ Silvanus-Metsatööstus.

Ostan maad. 529 3609

Ostan maad. Tel 520 7616, maaost@mail.ee.

Müüa **1toal korter** Säreveres. Tel 5686 0159.

Müüa **2toaline keskküttega korter** Türi kesklinnas Koidula tänaval, asub 1. korrusel, üldpind 53,9 m². Hind: 22 000 €. Kontakt tel 5624 7501. Kuulutuse link: www.kv.ee/3068945

Müüa **maja** Türi linnas. Info 502 3658.

Ostame **maakodu koos maaga** Järvamaal. Võiks olla hea ligipääs, elektriliitumine ja kaevu olemasolu. Pakkumisi ootame tel 5196 0187.

Ostan **2toal korteri** Paide kesklinnas (I või II korrusel lõunapoolse rõduga). Tel 502 4473.

Ostan **maamaja** (võib vajada korrastamist). 522 5495

OÜ Estest PR ostab **põllu- ja metsamaad**. Tel 504 5215, 514 5215.

Vahetada **maamaja korteri vastu** Paide linnas, tel 5632 1461.

METSAMATERJAL

Alliku küttehoov müüb 25–60 cm **lepaküttepuid**. Tel 516 6305.

Kuiv ja märg küttepuu, erinevad pikkused. 5673 5665

Metsaraie ja väljavedu. Ostame raieõigust ja metsamaterjali. 5673 5715

Märg lõhutud lepp - 36 €/rm. **Kuiv lepp** - 45 €/rm. Tel 5373 2282.

Kuiv ja märg küttepuu koos kohaletoomisega. Teenindus kiire, kogused täpsed, vedu tasuta. 513 6831.

Müüa **3 m küttepuid** (lepp koos veoga, min kogus 12 rm). Tel 507 4553.

Müüa **3 m küttepuid** (lepp) koos veoga. Min kogus 30 rm. Tel 5613 8960.

Müüa **3 m küttepuid**. Tel 526 4919.

Müüa **küttepuid**, koorem 4 ruumi. Tel 504 3246.

Müüa kuivi 30, 40, 50 cm **küttepuid**. 521 9496

Müüa kvaliteetset **märga leppa** pikkusega 30–55 cm. H: al 35 € ruum. Tel 510 2790.

Müüa soodsalt **kuivi kütteklotse** 40-l võrkudes. Tel 504 5632.

Müüa soodsalt **lõhutud küttepuid** (lepp, sanglepp, kask), ka kuivi. Tel 504 5632.

Müüa soodsalt lõhutud 25–60 cm **küttepuid** (lepp, sanglepp, kask, okaspuu). Veovõimalus. Tel 505 2239.

Pikter Grupp müüb 3 m ja lõhutud **küttepuid** (kõik puuliigid). 501 3862

PÕMM – 3 m ja lõhutud odavad **küttepuud**. 5646 0921

Soodsalt **kuivad küttepuud**. Tel 501 2905.

PÕLLUNDUS

Müüa **kartulikombain Grimme**. H: 900 €. Tel 5690 7857.

Müüa **sõnnikut ja rammusat komposti**, 6,5 t vedu. Tel 5373 9959.

Ostan **heina, silo, teravilja**. 5303 0951

Ostan: **MTZ-82, T-40 AM, T-25, T-16, maastureid** (Toyota, Nissan, Mitsubishi, MB). Tel 5350 9567.

Ostan **traktori ja põlluriistu**. Tel 5382 2006.

Ostan erinevaid **lääne ja vene ratastraktoreid**, DT-74,75, T-150, DT-55, Jossi, vene kombaini, lääne ja vene veoautosid ja busse, haakeriistu. 5199 6548

TÖÖ

CE-kat autojuhile rahvusvahelistel vedudel. Vajalik ADR. Tasu 1400–3000 € kätte. Tel 517 2208.

PROFIKESKUS

Müüja-konsultant STIHLi Paide esinduskaupluses. Tööülesanded: aia- ja metsatehnika müük; klientide nõustamine (töö kaupluse müügiletis); aktiivne müük (kliendiga suhtlemine väljaspool kauplust); lihtsamate hooldustööde ja terituste tegemine; kauba tellimine, komplekteerimine ja väljapanek. Nõuded: keskharidus; eesti ja vene keel suhtlustasandil, inglise keelest arusaamine; kesktasemel arvutioskus; ausus, täpsus, korrektsus; algatus- ja õppimisvõime; huvi tehnika vastu ning tehniline taip. Kasuks tuleb töökogemus tehnikavaldkonnas. Pakume: arendavat ja stabiilset tööd, täiendkoolitusi, väljaõpet, motiveerivat palgasüsteemi. Töökoha asukoht: Paide linn, Pärnu 128. Kandideerimise tähtaeg: 07.09.2018. CV ja kaaskiri saata e-aadressil: cv@profikeskus.ee.

Pakun tööd **metsaveoautojuhile**.Tel 554 0919, 5814 3310.

Pakun tööd Valmet 901.3 **harvesterijuhile**! Tel 5373 7294.

Seoses töömahu suurenemisega võtab Atko Liinid Paide osakond tööle osalise või täistööajaga **bussijuhte** Türil ja Paides. Täpsem info tel 384 6145 või trans@atko.ee.

Väikefirma teeb **sise- ja välisehitustöid**. 5806 8378

SÕIDUKID

Sõiduautode kokkuost. 553 3060

Müüa heas korras **Opel Vectra** (2005. a), diisel, universaal. H: 2200 €. Tel 5809 6086.

KULTUUR

1. sept kl 10–17 **laat** ja Paide muusika- ja teatrimaja **Hooaja avalöök** Pärnu 18 parklas.

TEENUS

Arbotur OÜ pakub (ohtlike) **puude raiet** ja puude **hoolduslõikust**. Tel 5663 0978 ja **halumasinateenust** tel 5668 9761.

Aed korda! Heki pügamine, trimmerdamine, puude-põõsaste lõikus jm. 528 5508

Alumiiniumist katuseredelite valmistamine. Tel 515 9155.

Ehitan laest põrandani, plaatimine. Tel 5394 1703.

Ehitustööd. Tel 528 5508.

Ennustusliin 900 3014, 0,95 €/min.

Fekaalivedu Järvamaal (8 ja 16 t). Tel 527 6087.

Fekaalivedu Järvamaal. Lisainfo tel 452 2002.

JP EHITUSGRUPP

JP Ehitusgrupp OÜ: katused (plekk, kivi, eterniit), katuste ja rennide hooldus, plekikantimistööd, fassaadid, korterite remont, üldehitus, vihmaveesüsteemid (ühenduskohtadeta), ventilatsioonitööd. 5633 6291, jpehitusgrupp@gmail.com

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h.

Akumulatsioonipaakide tootmine, katlad. Tel 5553 9162, www.soojapood.ee.

Kaeveteenus miniekskavaatoriga, vee- ja kanalisatsioonitorustiku ehitus, septikute paigaldus, postiaukude puurimine, võsalõikus giljotiiniga. Tel 5343 0806.

Korstnapühkija Alvar. Litsents. 5806 0079

Lamekatuste katmine rullmaterjalidega, eterniitkatuste vahetus. Tel 5629 8738, info@palmergrupp.ee.

Ohtlike puude langetamine. 5663 2968, 5340 2068.

Ohtlike puude langetamine. Tel 505 4983, www.ohtlik.ee.

PAIDE TAKSO TEL. 1212 PAIDE

Paide takso. Telli tel 5858 9554.

Puurkaevude rajamine ja puhastamine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus. Maaküttesüsteemide rajamine. Tel 502 1279, 526 9604, puurkaevumeistrid.ee.

Rakkekaevude kaevamine, puhastamine ja remont. Tel 5638 1774.

Rakkekaevude puhastamine ja kaevamine. 5634 4807

Salvkaevude kaevamine, puhastamine ja remont. Rõngaste vahetamine ja kaevupealsete ehitus. Tel 5840 0240.

Salvkaevude kaevamine, puhastamine ja remont. Tel 5679 3951.

Septikute paigaldus ja müük, süvaveepumpade paigaldus, vee- ja kanalisatsioonitrasside ning maaküttе paigaldus. Tel 521 7415, info@veegrupp.ee.

Kutseline **korstnapühkija**. Tel 5561 1040.

Sügistuuled teevad toa külmaks? **Süstime seinad soojaks**. Maja hind alates 600 €, www.therm.ee, 5660 6010.

Sünnipäevale **mustkunstnik/õhtujuht/DJ**. Tel 5344 9894.

Teeme Järvamaal ja selle ümbruses **pisemaid ehitustöid**. Kõik pakkumised oodatud, hind kokkuleppel. Kontakt: 5850 5846, 5682 8525.

MÜÜK

Killustik, liiv, muld koos veoga (6 t). 5673 7227

Liiv, kild, muld, purustatud asfalt, vedu (3 t). Tel 5695 4321.

Liiv, kild, muld, puukoor (multš). 6,5 t vedu. 5373 9959

Pakitud turbabrikett alusel. Vedu. Tel 520 2190.

Sauna- ja suitsuahjud, boilerid. Tel 505 4355.

Voodrilaud 18x120/145 hinnaga 6,95 €/m². **Tuulekastilaud** 18x95/120 hinnaga 7,4 €/m². **Kruntimine** 1,5 €/m². **Värvimine** 1,85 €/m². info@arutehas.ee, 5660 1979

Kuivad pakitud **kütteklotsid**. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuiv **lepp** (30 cm) 2,3 € võrk. Kuiv **kask** (30 cm) 2,6 € võrk. Kuiv **kütteklots** 2 € võrk. Kuiv **küttepuu** 45 €/ruum. Tel 5691 9084.

Müüa **aasta munenud kanad** (kojutoomine). Tel 565 9627.

Müüa **katuse-, seina- ja sileplekki.** Hind al 3,5 €/m². Saadaval harja- ja viiluplekid (3 €/jm). Tel 508 6435.

Müüa heas korras **külmkapp**. Tel 5552 8461.

Otse tootjalt kandiline **kase puitbrikett**, **turbabrikett** al 119 €, pakitud kivisüsi al 240 €, 6 ja 8 mm pellet 189 €, klotsid võrgus 2,5 €. Vedu. Tel 506 8501.

OST

Metalli äravedu. 5878 6142.

Raamatute ja vanavara ost. Tel 5804 6910.

KASUTATUD ASJAD

Hõberublade, medalite, märkide jm vanavara ost. 5649 5292

Maalide, graafika jm kunsti ost (ka nõukaajast). Paku ka raamatuid, ehteid, hõbedat, sõlgi, münte, märke, medaleid jm vanavara. Parim hind, raha kohe! 5649 5292

Ostan vanaaegseid asju. 5555 5527, vanaaegsedasjad@gmail.com

OÜ Paide Tavand
Matuseteenused
Lahkunute vedu ööpäevaringselt
Tel 5648 6938, 385 2364
paidetavand@gmail.com
Pikk 11, 72713 Paide
E–R 9–15, L 9–13

Avaldame kaastunnet Evele kalli abikaasa
ADU SASSIADI
surma puhul.
Töökaaslased OÜst Osa ja Tervik

Mälestame endist töökaaslast
HELGI SALLASTET
Siiras kaastunne Endlile ning Innale ja Ennole peredega.
Virve, Etna, Milvi, Malle

Ei kao leinavalu hingest,
ei kao silmist pisarad.
Mälestame ja avaldame kaastunnet omastele
ALEKSANDER PÕVVATI
surma puhul.
Tiina ja Toomas

Mälestame head sõpra ja pikaajalist töökaaslast
REIN NÕMME
ja avaldame sügavat kaastunnet omastele.
Endised töökaaslased Hiiumaa päevilt

Kallid Edla ja Raido. Meie kaastunne teile armsa abikaasa ja isa
REIN JALASTI
surma puhul.
Luule ja Lii Paidest

Avaldame kaastunnet Aivarile ja Annelile perega venna, abikaasa ja isa
HEIKI HANSENI
surma puhul.
Virve, Annika, Margus, Elar, Väinu

Sind leinama jääb kodumaja,
igatsema koduõu ...

Kallis Elfriide. Südamlik kaastunne sulle ja lastele kalli abikaasa, isa ja vanaisa
KALJU MATROVI
surma puhul.
Mälestavad perekonnad Bobrovski, Lehter, Mürk, Lotamõis ja Pärna talu rahvas.

Sügav kaastunne Terje Sagarile
LEILI PALLI
surma puhul.
Viking Window AS kollektiiv

Aeg kõiki meid kord
igavikku kannab,
ei ole keegi kaitstud lõpu eest ...

Sügav kaastunne Merikesele, Heikkile, Meelisele ja Küllile kalli abikaasa ja isa
ALEKSANDER PÕVVATI
surma puhul.
Kristjan, Kristiina, Alari ja Rita

Ajajõgi voolab mälestuste teel,
ema hingesoojus
saadab kaua veel ...

Aime ja Marje. Südamlik kaastunne teile kalli ema
AINO TEEKIVI
surma puhul.
Sirje, Irmeli, Ly, Tiiu, Ülle, Liia, Kalev

Südamlik kaastunne Paulile perega venna
RAUL BINSOLI
surma puhul.
Endised töökaaslased ASist Paide Vesi

Kallis Jaanus. Meie sügav kaastunne Sulle ema surma puhul.
Tantsurühm Kakerdaja

Avaldame südamest kaastunnet Anneli Hansenile perega abikaasa ja isa
HEIKI HANSENI
surma puhul.
Perekond Mandzjuk

Avaldame kaastunnet Epule perega kalli abikaasa ja isa
RAUL BINSOLI
surma puhul.
Klassikaaslased Koigi kooli ajast

Kodu, mis armastusega loodud,
lähedased, kes hingest hoitud,
töö, mis südamest tehtud -
nüüd sest kõigest jääb Teile mälestus.

Kallid Andes ja Siim peredega, avaldame Teile kaastunnet armsa isa, äia ja vanaisa
KALJU MATROVI
surma puhul.
Töökaaslased ja Arctic Finland House OÜ

Avaldame kaastunnet Keily Augjärvele perega kalli ema, vanaema ja ämma surma puhul.
AS Aravete Agro

Elu on laul, on habras ta viis,
heliseb hetk ... ja katkeb siis ...

Avaldame kaastunnet Paulile ja Milvile kalli venna ja küdi
RAUL BINSOLI
surma puhul.
Prandi külarahvas

Südamlik kaastunne Aunele ja Jaanusele kalli
LEHTE KÜTI
surma puhul.
Birgit ja Claire peredega

Südamlik kaastunne Raivole kalli onu
KALJU MATROVI
surma puhul.
Luule, Kati, Arne, Janek peredega ja Asta

Märkide ost. 100 €/tk!
5649 5292

Ostan vanu raamatuid, rahasid, märke, ordeneid, hõbeesemeid, lauanõusid, fotosid ja postkaarte (kuni 1945. a), kellasid, mänguasju, taluesemeid jm.
Tel 5629 8981.

Ostan vene raha: 10- ja 15kopikalise (1942), 5-, 15kopikalise (1970). Teisi aastaid alates paarist kilost. Hind 40 €/tk. Telefon 5607 6632.

Ripatsite ost. H: 200 €/tk.
5649 5292

Ostan vahvlimasina
(Volta, Esta). Tel 5629 8981.

Eestiaegsete **linnapildiga esemete ost**. 5649 5292

Müüa **kartulilohistaja** (1-, 2realine), **pealsepurustaja,** kartulivõtu rootor, kartulipanija, rootorniiduk, heina-silokorjekäru, viljatigu, soorullid, lohisti, looreha, sügavkobesti, täsivintader (1, 2 hõlmaga), kühvel-kopp, T-25. Tel 516 3405.

Müüa **kasutatud elektroonikat** Leola t 10 Viljandis (keldrikorrusel). Tel 5686 0073.

Ostan **vana raadio «Estonia 2»**, pakkuda võib ka teisi vanu raadioid. Tel 5804 6910.

Ostan **vana õmblusmasina** ja **vanu ehteid**: kaelakeed, sõled, prossid, sõrmused, käevõrud, kellad jm. Huvitavad ka serviisid, karpides lusikad, vaasid ja palju muud. Tel 5639 7329, Liina.

Ostan **veneaegseid ja vanemaid** rahasid, tehnikaajakirju, raamatuid, medaleid, ordeneid, rinnamärke, dokumente, fotosid, kellasid, fototehnikat, raadioid, portsigareid, habemenuge, taskunuge, jahitarbeid ja palju muud. **Kõik vana huvitab!**
Tel 5872 5458.

Nahkköites jm vanade **raamatute ost**. 5649 5292

www.landeker.ee
OÜ LANDEKER
OÜ Landeker ostab metsa ja maad, sobib ka läbiraiutud ja hüpoteegiga maa, ettemaksu võimalus!
Tel 511 0415, 517 9866,
info@landeker.ee

TOOSIKANNU METSAHALDUS
müüb
KÜTTEPUID
KOOS VEOGA
Toored halud 30 kuni 60 cm
Kuivad halud 30 ja 50 cm
Tel 5693 9535.

Suur valik sügisesi lillesibulaid
(tulbid, nartsissid, laugud)
ja veel muid põnevaid taimi
POETICUSE e-poes
www.poeticus.ee

Kadri Tare
OTSIME
KLIENDI-
TEENINDAJAT
TÄISTÖÖAEG
VAHETUSED
6.30–14.30 ja 14–21
mittesuitsetaja
võta ühendust
387 8346
TERE TULEMAST
iga päev 7–21
Paide tn 10 72211 Türi
Tel 387 8346 post@kadritare.ee

Tartumets
Ostame
METSAKINNISTUID
Hektari hind kuni 17 000 €
PÕLLUMAAD
Hektari hind kuni 5000 €
HAKKEPUITU
Tel 5557 7007
janno@tartumets.ee

OÜ Reovesi
Septikute, kaevupumpade müük ja paigaldus.
Vee-maaküttе ja kanalisatsioonitorustike paigaldus.
Tel 5306 5322 • info@reovesi.ee
reovesi.ee

• Küttekaevude puurimine
• Puurkaevude puurimine
• Soojuspumpade paigaldus
• Pumpade paigaldus
• Puurkaevude pesu
• Rauaeraldusfiltrite paigaldus
• Septikute ja veetrasside paigaldus
Balti Puurkaev
Tel 521 7415, 504 2999
www.baltipuurkaev.ee

REINPAUL
OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA
Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluäared, lepikud, haavikud jne.
Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Müüa küttepuid
LEPP
50/30 cm
toores 34/36 €/rm
SANGLEPP
50/30 cm
toores 36/38 €/rm

Transport hinna sees
Tel 5699 6890
Marrek Puit OÜ

stik
AUTOREMONT
AUTOKLAAS
KLAASIDE
MÜÜK
KAHJUKÄSITLUS
VAHETUS
PARANDUS
PAIDE
Pärnu tn 57a.
Tel 5340 5910
ROOSNA-ALLIKU
Pärnu mnt 7.
Tel 505 2166
www.stik.ee

WOODMAN
Mööblitootja Woodman OÜ Mäos võtab tööle
TISLERI JA CNC-PINGI OPERAATORI
Helistada tööpäevadel kella 8–16.30 telefonil 5918 2311.

Metsä Forest Eesti AS
ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke ja paberipuitu, küttepuitu ja raidmeid
Tel 503 8777, 501 9257
e-post eesti@metsagroup.com
www. metsaforest.com/ee
Metsä

OÜ COOLCARGO
otsime oma meeskonda rahvusvahelise sõidukogemusega
VEOAUTOJUHTI
Baltikumi ja Euroopa suunale.
Kandidaadilt eeldame:
• B-, C-, E-kategooria juhiloa olemasolu
• digitahhograafi digikaarti
• inglise keele oskust tööks vajalikul suhtlustasemel
• ausust, korrektsust ja kohusetundlikkust.
Pakume stabiilset tööd ja püsivat töölepingut!
Kontakt tel 515 4553
info@coolcargo.ee

AS Väätsa Agro pakub tööd:
KARJAKULE-AJAJALE (töö kahes vahetuses)
ja VASIKATALITAJALE
• töö graafiku alusel
• vajadusel elamispind
• täistööaeg
• väljaõpe kohapeal
Tööle asumine: niipea, kui võimalik.
Väätsa Agro
Kontakt:
info.vaatsaagro@trigondairy.com,
karjak-ajaja kontaktisik:
Janar Tänak, tel 5148 2016,
vasikatalitaja kontaktisik:
Anni Saare, tel 5554 0228

TÜRI PÕHIKOOL pakub tööd
lihtsustatud õppel olevate õpilaste klassi ÕPETAJALE (1,0 kohta)
Kandideerijatel nõutav:
• magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon
• õpetajakutse
• eripedagoogilised kompetentsid (320tunnine eripedagoogika kursus).
Tööle asumine esimesel võimalusel.
Kandideerimiseks saata kandideerimisavaldus, CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiad 20. septembriks Türi põhikooli aadressil F. J. Wiedemanni 3a, 72213 Türi või e-posti aadressile sekr@tyripk.ee.
Lisainformatsioon telefonil 383 8270.
TÜRI PÕHIKOOL

SILVANUS
SILVANUS METSATÖÖSTUS
PAKUB TÖÖD
METSAÜLEMALE-METSAMEISTRILE
Tööülesanneteks on:
• 5000 ha metsa majandamine
• ostetavate kinnistute ja lankide hindamine
• töö metsanduslike andmebaaside ja kaardimaterjalidega.
Nõutav metsanduslik haridus.
Info tel 529 2037, rain@silvanus.ee

Marrek Puit OÜ
Päinurme saeveski
pakub tööd
TÕSTUKIJUHT-LUKKSEPALE
Vajalik töökogemus, keevitusoskus, tehniline taip ja kohusetunne
Omalt poolt pakume
stabiilset tööd
ja motiveerivat töötasu
MARREK PUIT
Info tel 5667 8631
CV palume saata info@marrekpuit.ee
www.marrekpuit.ee

KESKKONNAAMET

KESKKONNAAMET TEATAB VÄÄTSA PRÜGILA SULGEMISE KESKKONNAMÕJU HINDAMISE (EDASPIDI KMH) ARUANDE AVALIKU VÄLJAPANEKU JA AVALIKU ARUTELU TOIMUMISEST.

Kavandatava tegevuse eesmärk on Väätsa prügila ladestusalade sulgemine vastavalt Väätsa prügila ladestusalade korrastamise tehnilisele lahendusele (sulgemisprojekt). Sulgemistoimingutega soovitakse alustada seoses ladestusalade osalise sulgemise vajaduse ja võimalusega. Kavandatav tegevus toimub kinnistutel asukohaga Järva maakond, Türi vald, Roovere küla, Prügila (registriosa nr 2566136; katastritunnus 93701:002:0078), Järvamaa prügila (registriosa nr 702136; katastritunnus 93701:002:0118), Prügila juurdelõige (registriosa nr-d 8429750 ja 9840150; katastritunnus 93701:001:0558) ja Prügila tee (registriosa nr 2566036; katastritunnus 93701:002:0079). Keskkonnaamet algatas KMH 15.01.2018 kirjaga nr DM-100498-1 „Väätsa prügila sulgemise keskkonnamõju hindamise algatamine".

Kavandatava tegevuse arendaja on Aktsiaselts Väätsa Prügila (registrikood 10672746; aadress Roovere küla, Türi vald, 72805 Järvamaa; kontaktisik Kalev Aun, telefon 505 6474, e-posti aadress kalev@prygila.ee). Otsustaja on Keskkonnaamet (kontaktisikud on Egle Alt, telefon 384 8689, e-posti aadress egle.alt@keskkonnaamet.ee ja Ingrid Vinn, telefon 730 2247, e-posti aadress ingrid.vinn@keskkonnaamet.ee).

KMH aruandega saab tutvuda 3.09.–3.10.2018 (k.a) tööpäeviti Keskkonnaameti Türi kontoris (aadress F. J. Wiedemanni 13, Türi) ja Keskkonnaameti veebilehel www.keskkonnaamet.ee (alalehel uudised, pressiinfo). Kirjalikke ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi KMH aruande kohta saab esitada kuni 3.10.2018 (k.a) otsustaja kontaktidel - F. J. Wiedemanni 13, 72210 Türi või e-posti aadressil info@keskkonnaamet.ee.

KMH aruande avalik arutelu toimub 04.10.2018 kell 14 aktsiaseltsi Väätsa Prügila kontoris (Roovere küla, Türi vald).

AHJA MOODULAHI

info@moodulahi.ee
Telefon (+372) 5664 9239
Tartu mnt 49, Ahja, Põlvamaa

www.moodulahi.ee

Ahjude ja pliitide

tootmine, müük ja paigaldus

TIMEKS-TOP kauplus Paides Pärnu 73c, tel 385 0220
METSA- JA AIATEHNIKA www.timeks.ee

VARUOSAD ja TARVIKUD
PEAAEGU KÕIKIDELE TUNTUD
MOOTORSAAGIDELE MULLAFREESIDELE
VÕSALÕIKURITELE LUMEPUHURITELE
MURUNIIDUKITELE MURUTRAKTORITELE

HOOLDUS
REMONT

JÄRVAMAA KIRBUTURG

E–L 10–16

Too oma kasutult seisvad asjad müüki

JÄRVAMAA KIRBUTURULE!

Paide, Tallinna 5, tel 5365 7977
Türi, Paide 8, tel 5859 5381

KIRBUTURG JÄRVAMAAL

Katame peolaua Paide südames!
(kuni 80 kohta)
Põllu 2, Paide
tel 517 9183
www.tainascatering.ee

STELLANA ANNO 2000

SOOJUSTUSTÖÖD
keldrid
põrandad
trepikojad
katused
mahutid
erilahendused

HÜDROISOLATSIOON
vundamendid/soklid
põrandad/seinad
katused
keldrid
torustikud

OFFICIAL CASHBACK PARTNER

Küsi pakkumist:
Stellana Ehitus OÜ
Martin Nork
stellanaehituseou@gmail.com
+372 5634 1820
Paide mnt 7f, Tapa, Lääne-Virumaa

KIIRE PAIGALDUS • KÕRGTEHNOLOOGILISED KATTEMATERJALID
IDEAALNE TÖÖSTUSESSE! • LOODUSSÕBRALIK MATERJAL

Järva Vallavalitsus teatab: Järva Vallavalitsuse 21.08.2018. a korraldusega nr 489 kehtestati Järva valla Koeru aleviku Pärnatee maaüksuse ja sellega piirneva planeeringuala detailplaneering.

JÄRVA VALD

Detailplaneeringu eesmärgiks on Järva vallas Koeru alevikus asuvast Pärnatee kinnistust (katastriüksuse tunnus 31401:002:0014) nelja elamumaa sihtotstarbega krundi eraldamine ning moodustatavate kruntide piiride ja hoonestusalade määramine, kruntide ehitusõiguse määramine, tehnorajatiste ja -võrkude planeerimine, liikluskorralduse määramine, servituutide vajaduse määramine ning Pärnatee kinnistust ligikaudu 1800 m² suuruse ala eraldamine jäätmehoidla maaks, selle ehitusõiguse ja sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalike tingimuste määramine. Planeeritava ala suurus on ca 3,2 ha.
Vastavalt Koeru valla üldplaneeringule (kehtestatud Koeru Vallavolikogu 18.11.1999. a määrusega nr 20) asub planeeritav ala tiheasustusega alale kavandatud elamute reservmaal ning piirneb idast üldplaneeringuga kavandatud pereelamumaaga, põhjast äri-, ettevõtlus- ja teenindusmaa ning korterelamute maaga, läänest tootmismaa ja elamute reservmaaga. Detailplaneering on kooskõlas kehtiva üldplaneeringuga. Detailplaneeringu elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ning selle lähiümbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ja looduskeskkonnale.

Kehtestatud detailplaneeringu korraldusega on võimalik tutvuda http://jarvavald.kovtp.ee/detailplaneeringud.

PAIDE TEATER

KOLETIS

kirill havanski // rico //
kunstnik // freda purik
videokunstnik // kärt petser

13.09 // 15.09// 21.09 //
22.09 // 03.10 // 04.10 //
09.11 // 10.11

Paide Muusika- ja Teatrimaja (PAMT)

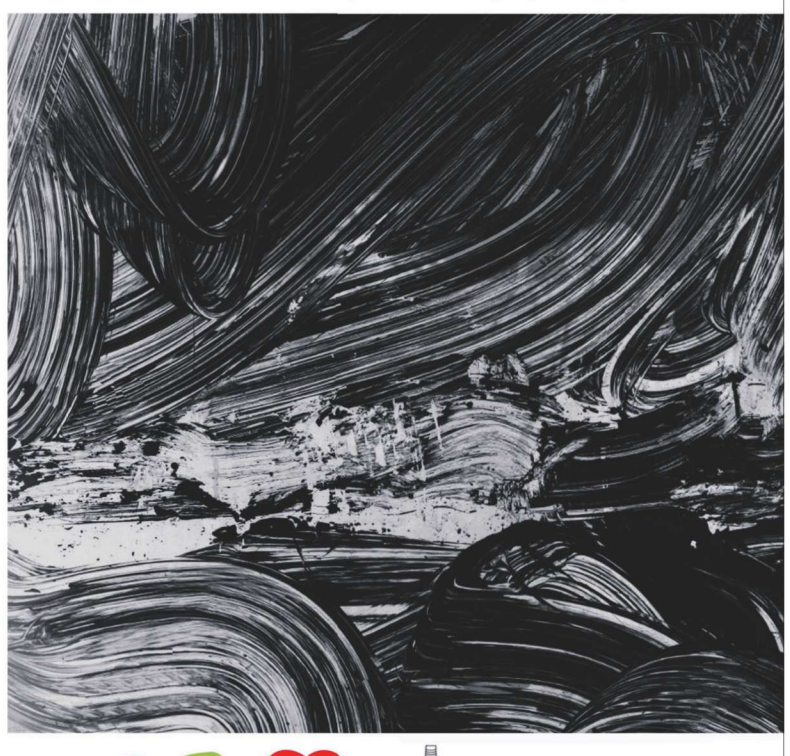

Pizza kiosk · PAIDE - EESTIMAA SÜDA · EESTI KULTUURKAPITAL · PA MT PAIDE MUUSIKA- JA TEATRIMAJA

JÄRVA TEATAJA

Tellimuse saad vormistada

telefonil **666 2525**

www

jarvateataja.postimees.ee/telli

levi@postimees.ee

aadressil
Väike-Aia 5, Paide (II korrus)

Kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate piirkondlike kogukondade tekkimine ja püsimine.

Toetuse taotlejaks saavad olla programmi nõuetele vastavad ja avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, mille asutajaks ega liikmeks ei ole kohaliku omavalitsuse üksus ega riik.

Programmi viiakse ellu kahe meetmete kaudu:

- **kogukonna areng** - toetatakse tegevusi, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ja tõhusama koostöö tekkesse.
- **elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine -** toetatakse tegevusi, millega panustatakse kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamisse ja arendamisse ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse.

Taotluste esitamise voor on avatud alates 1. septembrist kuni 1. oktoobrini.

Kohaliku omaalgatuse programmi
INFOPÄEV
12. septembril kl 14–16
Paide Raekoja II korruse saalis.

Infopäeval tutvustatakse programmi nõudeid taotlejale, taotlusele ja tegevustele ning vaadatakse üle taotlusvormide täitmine.

Infopäev on tasuta.

Infopäevale vajalik registreerumine kuni 10. septembrini, registreerimisteave Järvamaa Arenduskeskse kodulehel jarva.kovtp.ee

Lisateave:
mittetulundusühenduste konsultant
Taive Saar, tel 385 2365,
e-post: taive@jarva.ee

JÄRVAMAA ARENDUSKESKUS